

Kvalitetsredovisning 2010

**Förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg,
förskoleklass, grundskola och obligatorisk
särskola i Hammarö kommun avseende 2010**

Hammarö 2011 01 13

Namn: Monica Djurberg

Rektor/enhetschef vid **Hammarlundens skola F - 6**

INLEDNING

Koppling till föregående KR

Här är det viktigt att ni ger återkopplingen till förra årets KR. Vad skulle ni arbeta med?

Har ni gjort det? Vilka effekter har det gett?

Följande områden angavs som prioriterade områden för 2010. De har ingått i vår Lokala arbetsplan under året.

- **Elevernas kunskapsutveckling och en likvärdig bedömning.**
Mål: Fortsatt utveckling av bedömarkompetensen hos lärare och elever.
- **Skolan/fritidshemmet och omvärlden**
Mål: Omvärlden och det entreprenöriella lärandet är en naturlig del i undervisningen.
- **Skolan/fritidshemmet som arena för värdegrundsarbete**
Mål: Att bibehålla och om möjligt utveckla de sociala och miljömässiga faktorer som har betydelse för en god arbetsmiljö och trivsel för alla.

Till detta kommer Bildningsnämndens mål för 2010.

Insatser/åtgärder för att nå målen (Insatser som angivits i planen):

- **Elevernas kunskapsutveckling och en likvärdig bedömning**

”Lärarträffar planeras för att konkret arbeta med frågor, material, underlag som är kopplat till hela IUP processen.

Vi ska utifrån resultat våren 2009(10), ta fram en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever når målen i år 5.

I undervisningen får eleverna möjligheter att träna på olika former av elevutvärderingar i samband med genomförda arbetsområden (ex: portfolio, bedömningsmatriser, kamratutvärdering, självskattning).

Fritidspedagoger som ska avge omdömen i ett eller flera ämnen erbjuds utbildning i IUP-processen samt bedömning.”

- **Skolan/fritidshemmet och omvärlden**

” Vi deltar i entreprenördagen med möjligheter att få och ge ideer, lyssna på föreläsare samt diskutera det fortsatta arbetet i de olika lärargrupperna.

Varje AE sammanfattar hur man planerar att omsätta och förhålla sig till det entreprenöriella lärandet i elev/barngruppen, detta kopplat till den pedagogiska planeringen som finns framtagen. (st.dags tid i februari)

Vi tar fram kriterier för att kunna följa upp Bins mål gällande fritidshemmets roll för barns utveckling samt en meningsfull fritid.

Vi stimulerar elevernas entreprenöriella lärande och aktiva roll i pågående projekt i arbetslagen.”

- **Skolan/fritidshemmet som arena för värdegrundsarbete**

” Vi arbetar fram former för att göra nulägesanalyser.

Vi utarbetar lokala riktlinjer för utredningsarbete. Rutinerna ska finnas med i vår plan för arbetet med att främja likabehandling och förebygga trakasserier och diskriminering

Vi arbetar fram en ny plan för Likabehandling som är anpassad till nya lagar och Myndighetskrav.

Livskunskapslektionerna nyttjas som utgångspunkt för att arbeta vidare med att få barn/elever att förstå och sen kunna omsätta det som man pratat om, tränat och övat på till praktisk handling.

Vi skapar möjlighet för gemensamt erfarenhetslärande bland personalen när det gäller arbetet med ”Livskunskap”.

Genom samplanering med miljökontoret och serviceförvaltningen tar vi fram lösningar för sopsortering och återvinning.”

Resultat:

Alla elever når ej målen men vi har utifrån elevernas resultat våren -10 gjort en analys och tagit fram en plan för arbetsprocess och riktade insatser framåt. Våra föräldrar upplever att vi har en mycket hög kvalitet på vår dokumentation (formativ bedömning/IUP) när det gäller elevernas kunskapsutveckling.

- Eleverna behärskar olika metoder för att följa upp sin kunskapsutveckling (ex. portfolio, bedömningsmatriser, kamratutvärdering, självskattning)
- Vi har ökat samarbetet i lärargrupperna gällande underlag för den pedagogiska planeringen i ämnen och teman (med mål, bedömningsunderlag, matriser).
- Berörda fritidspedagoger har fått stöd i att formulera omdömen i förhållande till mål i kursplanen (ex. idrott, hemkunskap, musik, religion)

Personalen har kommit olika långt när det gäller att förstå och kunna omsätta det vidare begreppet entreprenöriellt lärande i verksamheten men alla har ökat medvetenheten och insikten om vad ett entreprenöriellt förhållningssätt innebär. I verksamheten överlag ges barnen goda möjligheter att få gehör för sina intressen och ideer. Personalen har en stödjande och bejakande inställning och ger barnen förutsättningar för att utveckla och realisera sina ideer och projekt, inom de ramar som finns.

Vi deltog med flera projekt på entreprenördagen och även i filmen ”Jag vill, Jag kan, Jag vågar”. Vi har ett stort antal kreativa och idérika barn. Barn uppmanas att själva reflektera och hitta lösningar i olika situationer.

I temaarbeten och arbetsområden ges barnen oftast möjlighet att själva aktivt delta på olika sätt.

Vi har arbetat fram olika former för att göra nulägesanalyser i vårt kartlägningsarbete gällande skolans och elevernas arbetsmiljö. Det har varit utgångspunkten för de främjande och förebyggande insatser som dokumenterats i den nya Planen för Likabehandling som gäller från 2011. Den nya planen är framtagen med hjälp av det verktyg som Skolverket och Diskrimineringsombudsmannen (DO) tagit fram och är därmed mer anpassad till de nya krav som ställs.

Vi har tagit fram lokala riktlinjer för hur vi ska utreda händelser där elever upplever att de blivit kränkta, trakasserade eller diskriminerade. (finns som bilaga i Likabehandlingsplanen)

Vi har dagligen och på schemalagda tillfällen arbetat med värdegrundsfrågor och tagit upp aktuell problematik och frågeställningar som finns i den aktuella elevgruppen.

I klassrådets utvärdering av Livskunskapslektionerna så ansåg eleverna att de var mycket bra eller bra.

Vi har arbetat fram ett bättre system för återvinning och sopsortering. Här saknar vi dock ett helhetsgrepp så att även fastighetsskötsel, kök och lokalvård involveras på ett mer genomgripande sätt.

Analys:

Det finns en röd tråd i vårt arbete utifrån KR -09 - framtagna prioriterade områden – Lokal Arbetsplan för 2010 med åtgärder och insatser framåt.

Det system för mål och uppföljningsarbete som genomförs på skolan, på alla nivåer, fungerar bra och ger en tydlighet både gentemot elever, personal och föräldrar. Riktat vi blicken åt samma håll kommer vi framåt på ett mer fokuserat och genomtänkt sätt.

Vi har genom de uppföljningar som gjorts (inkl. en omfattande Elevhälsoenkät för åk. 4) fått en sammantagen bild av skolans resultat på många områden. Vi har vid jämförelser med andra skolor i kommunen ett något bättre resultat överlag. Fritidshemmen på skolan ligger i jämförbar nivå med övriga skolors fritidshem.

Bedömning av måluppfyllelse:

Utifrån de insatser som gjorts och mål som vi haft så har vi nått en bra måluppfyllelse.

Våra föräldrar och elever upplever att de får ett bra bemötande och att verksamheten håller en hög kvalitet. Våra elever uppger att de i hög grad att de får den hjälp och stöd de behöver. Och nästan alla elever (och föräldrar) känner sig trygga när de är i skolan. Dock förekommer incidenter och kränkningar mellan elever.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vi ska fortsätta att jobba med och utifrån framtagna planer och riktlinjer som beskrivits ovan.

Hur har KR arbetats fram?

Arbetslagen har använt tid för att följa upp sitt arbete med framtagna insatser för innevarande år. Alla lärararbetslag har på studiedag i december formulerat sitt arbete gällande insatser, resultat m.m. Representanter för alla fritidshemsavdelningar har deltagit med att göra beskrivningen av fritidshemsverksamheten och samtliga förskollärare i Förskoleklass har deltagit i arbetet. Eleverna har deltagit i kartläggning och utvärderingsarbetet. Vårdnadshavare har deltagit i utvärderingar som gjorts. Varje år kopplas de individuella läsårsuppföljningarna samt medarbetarsamtalen till prioriterade områden i KR och vår lokala arbetsplan, vilket ger en bild av den enskildes förhållningssätt och arbete.

KVALITETSREDOVISNINGEN TJÄNAR OLIKA SYFTEN

- Skolans elever, lärare, ledning och övrig personal och personal i förskolverksamhet och skolbarnsomsorg får en tydlig och gemensam bild av verksamheten som grund för att diskutera behovet av förbättringsåtgärder.
- Föräldrar, avnämare och andra intressenter får en god information om förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg. De kan därigenom delta i diskussioner om skolans utveckling, få mer insyn och utifrån sina olika roller ett ökat inflytande.
- Elever och deras föräldrar får ett bättre underlag för val mellan skolor.
- Redovisningarna utgör också viktiga underlag för politiska beslut på lokal nivå.

BEGREPPSFÖRKLARINGAR

Enhetsråd	Samverkansorgan på skolnivå där skolledning och representanter för föräldrar, personal, elever och bildningsnämnden ingår.
Föräldraråd	Består av föräldrarepresentanter som är tillhörande någon av arbetslagen på lågstadiet. Kompassen – Fyrklövern-Palettenrådet. Rådet samverkar med personal i frågor som rör den aktuella arbetsenheten/laget.
Formativ bedömning	En kunskapsbedömning som görs av lärare i syfte att synliggöra elevens utveckling i förhållande till de aktuella kunskapsmålen. Den ska hjälpa eleven att se vad man behöver utveckla vidare och vad som ska bli nästa steg.
IUP	Är en förkortning av Individuell utvecklingsplan. Varje elev ska ha en IUP som grundar sig i lärarens bedömning enl. ovan. I elevens IUP beskrivs de mål och insatser som elev och lärare har formulerat och som är framåtsyftande.
Entreprenöriellt lärande	Handlar om skolans arbete med att utveckla entreprenöriella förmågor hos eleverna såsom tillit till sin egen förmåga, att stimulera och ta tillvara på elevers initiativkraft och ideer m.m.
LPP	Är en förkortning för Lokal pedagogisk planering. Det är den planering som läraren gör för ett ämne eller ett arbetsområde och som beskriver de aktuella målen, arbetsformer samt former för uppföljning/bedömning.
Elevhälsoenkät	Genomförs årligen av skolhälsovården för elever i Förskoleklass samt åk.4. De sammanställs på skol/kommun/länsnivå och resultatet används i skolans elevhälsoarbete.

NCM	Är en förkortning för Nationellt Matematikcentrum i Göteborg.
LUS	Är en förkortning för "Läsutvecklingsschema" vilket beskriver en utvecklingsstege när det gäller en elevs utveckling av läsförmågan.
Alla Kan	Är en beteckning för beslutade stödinsatser gällande elevers läs och skrivutveckling. Datorstöd, programvara och utbildningsinsatser ingår bl.a.

FÖRUTSÄTTNINGAR/BAKGRUNDSFAKTORER

- **Nettobudget för år 2010 - 29 567 mkr** (varav 2 272 mkr är hyra och kapitalkostnader)
- **Personalbudget 2010 - 26 186 mkr**
- **Ekonomiskt utfall - underskott på 108.000 kr** (0.4 % avvikelse)
Ökade kostnader för uppstart av ny förskoleklass samt flytt av två åk. 6. Tillkommande elever i behov av särskilt stöd.
- **Viktiga ställningstaganden vid budgetering för enheten, för att nå måluppfyllelse. (per verksamhetsform) Se s. 34.**

Fyll i de delar som rör er verksamhet.

Personaltäthet
(snittet för 2010)

Antal barn/elever
(Angivet barnantal utgör ett snitt för 2010)

Personaltäthet

	2010	2009	2008	2007
Förskola (antal barn/årsarbetare)				
Familjedaghem (antal barn/anställd)				
Skolbarnsomsorg (antal barn/årsarbetare)	15,2	14,0	14,1	15,8
Förskoleklass (antal årsarbetare/100 elever)	7,9	6,7	7,3	7,7
Grundskola (antal lärare/100 elever)	6,7	6,9	7,3	7,5

Antal barn/elever

	2010	2009	2008	2007
I förskoleverksamhet				
Kommunal förskola				
Familjedaghem				
Enskild förskola				
I förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg				
Förskoleklass	82	72	68	84
Grundskola	434	417	408	384
Skolbarnsomsorg	310	282	288	286
Särskola				
Särskola i Hammarö				
Särskola i annan kommun				

Organisation

Det finns 10 st åk 1 - 3 klasser fördelade på fyra arbetsenheter . I år 4-6 har vi 9 st åldershomogena klasser fördelade på tre arbetsenheter (M1 M2 M3). Två stycken åk. 6 klasser har sen hösten 2010 varit lokaliserade på högstadiet p.g.a lokalbrist på den egna enheten.

Det finns 6 åringar i förskoleklass knutna till varje arbetsenhet i F -3.

Skolan har under året haft 8 st fritidsgrupper, varav en innehåller barn ur årskurserna 3 och 4 som tidigare gått på andra avdelningar (äldrefritids).

Personal/lärare arbetar i arbetslag, i F -3 med blandade yrkeskompetenser.

Skolan har ett elevhälsoteam med tillgång till skolsköterska, specialpedagog, kurator. Varje arbetsenhet har en speciallärare knuten till elevvårdsarbetet. Skolan har en heltid rektor samt en specialpedagog på deltid. Skolassistent delas med Hammarlunden 7-9.

Personalens kompetens

Personalens kompetens är hög och de flesta har lång yrkeserfarenhet. Alla klasslärare har lärarbehörighet, likaså förskollärare och fritidspedagoger. Skolan har en dominans av Sv/So lärare samt ”låg och mellanstadielärare”.

Skolan köper del av ämneslärartjänster när det gäller moderna språk, hemkunskap, bild och musik. Elevhälsoteam med skolsköterska, kurator och specialpedagog finns som komplement. Några elever/klasser har särskild elevresurs. Även dessa har pedagogisk utbildning.

Kompetensutveckling

Kunskapsutveckling och likvärdig bedömning:

Internt utvecklingsarbete i form av lärardialoger, erfarenhetsutbyte, spridning av goda exempel. Samarbete gällande frågor som rör bedömning och /eller pedagogisk planering.

Föreläsningar, bl.a med Görel Sterner om kopplingen mellan matematik och språk.

Studiecirkel för alla lärare åk. F -3 utifrån McIntosh bok "Förstå och använda tal".

Samtal i lärarlag och spår gällande elevers resultat och åtgärder framåt (enl. Bins mål.)

Lärare åk. 4 -6 har deltagit i kompetensutveckling kopplat till Kulturgarantin (Musik, Drama, Film)

Mattelådor i klassrummet (Centrum för MA fortbildning)

RUC – föreläsningar (Specialpedagog/spec.lärare)

Omvärlden och det entreprenöriella lärandet:

Deltagande i entreprenördagen och den tillhörande föreläsningen med Christer Westlund från Me University.

Deltagande i Omvärldsgruppen.

Planering och genomförande av dagliga aktiviteter samt projekt med koppling till elevernas entreprenöriella lärande och dess egen aktiva roll.

Övrigt:

Skolors arbete mot diskriminering och kränkande handlingar (Skolverket m.fl) Skolledning

Konferens gällande nya skollagen. Skolledning

Konferens gällande ny Läroplan och Kursplaner. Skolledning

Röris- program (Friskis och Svettis) Ett antal fritidspedagoger.

Intern fortbildning för fritidspedagoger gällande övningar i idrottshallen samt bildhantering.

Utbildning i sociala medier (Nexpo utbildning) ; alla lärare 1 – 9 samt elever och föräldragrupper åk. 5,6 och 8.

Normer och värden

Mål:

Förskolan och skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfattas av dem.

Bildningsnämndens verksamhet utgår från den gemensamma värdegrunden om alla människors lika värde, solidaritet och jämställdhet.

En hälsofrämjande livsstil ska stimuleras för att förebygga barns fysiska ohälsa särskilt med tanke på övervikt och diabetes. Verksamheten ska ge ökad kunskap om vad som främjar hälsa och stimulera möjligheterna till aktiv och varierande fritid där folkhälsoarbetet prioriteras.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Minst två enheter ska under 2010 få "Grön Flagg".	Kf	Skola/förskola	Antal enheter som erhållit Grön Flagg under året.
Under 2010 ska minst 9 fasta kulturarrangemang tas fram.	Kf	Kultur	Antalet fasta kulturarrangemang som tagits fram och en redogörelse för vilka de är.
Oktober 2011 finns en plan för kulturgaranti 1-16 år.	Bn	Kultur	En plan är framtagen med utökning för åk. 1 -3.
Höstterminen 2010 gäller kulturgarantier för år 4-6.	Bn	Kultur, skola med skolår 4-6	Ja, deltar skolans årskurs 4, 5 och 6 i kulturgarantin.
Likabehandlingsplanens mål: Se nedan.	Skolans	Fritidshem, förskoleklass, grundskola	Se nedan.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Mål i Likabehandlingsplanen:

- Alla känner sig trygga, respekterade och trivs på Hammarlundens skola.
- Alla elever, vårdnadshavare och personal på skolan kämner till, har förstått och följer Likabehandlingsplanen.
- Elever, vårdnadshavare och personal skall uppleva att åtgärder vid kränkande handlingar etc. fungerar väl.

I alla klasser har Likabehandlingsplanen gjorts känd bland elever, samt tagits upp på föräldramöten. Skolans Lilla Likabehandlingsplan och en lätt tillgänglig föräldrabroschyr finns framtagen för att underlätta implementeringen. Vi har reviderat våra skolregler och diskuterat fram våra gemensamma rutiner som ska gälla på skolan.

Vi startar upp läsåret med en "Värdegrundsvecka" där aktiviteter genomförs för att skapa ett bra samarbetsklimat mellan elever och elevgrupper, och där regler, rutiner och Likabehandlingsplan befasts.

Vi har tagit fram ett förväntansdokument som tydliggör våra olika förväntningar på elever och föräldrar. Vi har också i det tydliggjort vad elever kan förvänta sig av oss på skolan.

SET utbildningen lade grunden för ett gemensamt värdegrundsarbete ute i klasserna där schemalagda Livskunskapslektioner kompletterar de i övrigt pågående insatserna. Konflikthantering, känslor och dess uttrycksformer, vad vi behöver för att må bra är områden som ständigt hålls levande och som vi försöker ge barnen verktyg för att hantera.

Utifrån vår Likabehandlingsplan arbetar vi med olika förebyggande insatser. Klasserna har även under året gjort en kartläggning av trygga och otrygga platser på skolan och utegården.

I situationer som kräver det går vi aktivt in med åtgärder och har ett tätt samarbete med vårdnadshavare.

I förskoleklasser och på lågstadiet samt i flera andra arbetslag används faddersystem för att skapa trygghet vid ex. övergångar, och där äldre elever tränar ansvar och omhändertagande av yngre elever.

- Vi är lyhörda för pojkars och flickors behov både på grupp och individnivå. Verksamheten organiseras så att det finns en bredd i aktiviteterna och det finns möjlighet att bredda eller fördjupa sina olika kompetenser eller intressen. Vid behov sker en mer aktiv vuxenstyrning för att bryta mönster.

Miljöpåverkan- vi har förbättrat vårt eget system med sortering för återvinning.

- Våra klasser har arbetat utifrån våra miljökriterier i "Grön vimpel"

- Några arbetslag/fritidshem har pågående utvecklingsarbete för att förbättra barnens hantering av skolans material och för att minska svinnet i matsalen.
- Alla klasserna har deltagit i cykla/gå-projektet.
- Återkommande samtal om kostens betydelse. Vid pedagogiska luncher är det viktigt att aktivt uppmärksamma elevernas matvanor och beteenden som verkar hälsofrämjande.

Övrigt:

Våra elever har deltagit i flera olika kulturaktiviteter bl.a via kulturenhetens erbjudanden inklusive kulturgarantin för åk. 4 -6, men även genom våra egna aktiviteter som firandet av Världsbokdagen, gemensamma allsångsstunder, körsång och skrivinspelningar på fritids. Flera avdelningar genomför Vernissage för att visa upp sitt skapande under läsåret. Eleverna deltar i olika uppsättningar inför Lucia och julavslutningar samt dessemellan mindre teater och drama arrangemang. Biblioteksbesök sker kontinuerligt och vi stimulerar läsintresset på olika sätt.

Regelbundna klassråd där eleverna är aktiva. Ett demokratiskt förhållningssätt och ledarskap i klasserna.

Förskoleklassen grundlägger nya rutiner och lägger ner mycket tid på att skapa trygghet och gruppkänsla. Vi ska möta barnen utifrån att det är ett mycket stort steg att ta i övergången från förskolan. Stor vikt läggs vid att skapa relationer och lära känna varje barn och dess förutsättningar. Målet är att skapa en bra och trygg skolstart och att de får en positiv bild av skolan.

Det största värdegrundsarbetet sker i det löpande arbetet men vi har också schemalagda pass med barnen där vi också kopplar till vår egen vardag.

Alla barnen får faddrar som hjälper dem i övergången.

Fritidshemmen arbetar mycket med att ge barnen kompetens och stöd inom det som rör social utveckling.

Dagligen regeldiskussioner, samtal, lekar, konflikthantering. Detta med tyngdpunkt under inskolningen. Arbetar Vi deltar i ämnet Livsviktigt och fortsätter med det under em.

Vi försöker knyta an till alla barn på något sett under eftermiddagen så att de blir bekräftade.

Ex. genom att bilda mindre grupper när vi gör saker med barnen. På någon avd. har personalen följt barnen vid skoldagens slut till fritids. Vi ”prickar av” barnen när de kommer.

Regler tas fram tillsammans med barnen.

Personalen är viktiga förebilder för barnen även när det gäller språkbruket. Det uppmärksammas och personalen signalerar vad som accepteras eller inte. De försöker också att lyfta det som är positivt som barn säger eller gör så att det positiva beteendet uppmärksammas.

På en avdelning med bara 6 åringar och åk.3 fungerar de äldre barnen som faddrar och ”storasyskon” som visar hur man gör, och de hittar på olika aktiviteter.

Ett material som arbetas med är småfilmer ”vara vänner” där man utifrån olika scener pratar om innehållet och hur man kan agera och känna i olika situationer.

Insatser görs för att barnen ska hitta kamrater utanför sin klass, de är alltför beroende av dem även på fritids.

Man utnyttjar närmiljön som resurs och barnen får aktivt komma med förslag på aktiviteter där.

Barnen har startat en sällskapsspelsförening där syftet är att barnen ska få en konkret bild av demokrati och hur det kan utövas ex. genom att sitta med i styrelsen och genom att fatta beslut. Sker i samverkan med ett ungdomsförbund som heter SVEROK. Aktiviteterna rapporteras till dem och fritidshemmet får bidrag som man kan köpa in ex. spel för.

Månadsmöten hålls med barnen där man röstar om vissa saker som rör fritidsverksamheten.

Vi har utedagar och schemalagd utevistelse. Ibland går grupperna iväg till andra områden och till skolskogen och tar även med mellanmål.

Vi har fritidsgymna varje vecka i idrottshallen och vi lär barnen rastlekar som de kan göra när de inte vet vad de ska ta sig till.

I en del grupper har man massage med barnen. Det arbetas aktivt med att få en lugnare mellansmålssituation.

Resultat:

Från brukar enkät i november -10 (337 svarande):

Vårdnadshavarna uppger att de är trygga när de har barnen på skolan (4.3 av 5) - 09: värde 4.5
De upplever att barnen får det stöd och den hjälp de behöver (4.2 av 5) -09: inget jämförbart värde
De upplever att de får ett bra bemötande av personalen (4.5 av 5) - 09: ”
De känner förtroende i kontakterna med skolan (4.3 av 5) - 09: ”
De känner sig välkommen i verksamheten (4.5 av 5) - 09: ”

Resultatutfallet bland vårdnadshavarna visar ett högre utfall än i kommunen i övrigt.

Fritidshem-

Vårdnadshavarna uppger att de är trygga när de har barnen på fritis (4.2 av 5) - 09: värde 4.4
De upplever att barnen får det stöd och den hjälp de behöver (4.2 av 5) -09: inget jämförbart värde
De upplever att de får ett bra bemötande av personalen (4.4 av 5) - 09: ”
De känner förtroende i kontakterna med verksamheten (4.4 av 5) - 09: ”
De känner sig välkommen i verksamheten (4.4 av 5) - 09: ”

Resultatutfallet bland vårdnadshavarna visar en stor samstämmighet med kommunen i övrigt.

Enl.gjorda barnintervjuer så uppger barnen att de upplever trygghet och trivsel på fritids och att de har någon att leka med. De kan också uppe en mängd olika saker som de får lära sig på fritids. Personalen upplever att de blir väldigt knutna till fritidspärmen för att ha koll på barngruppen, vilka som är närvarande, tider m.m. Att ha koll på den informationen som står där innebär en trygghet, att man har mer koll på läget.

Verksamheten är beroende av att barnen är ute, delvis p.ga de lokaler vi har tillgång till. En del barn är dock mindre positiva till utevistelse. Barnen blir mer aktiva och piggare. De är även kreativa och hittar på aktiviteter utomhus.

Barnen får en hel del träning i demokratiska arbetsformer på fritidsavdelningarna.(ex. argumentera,lyssna,rösta/göra val,kompromissa, ge förslag)

De yngsta barnen som kommer från förskolan kan uppleva att det är svårt att ta plats och komma in i den stora fritidsgruppen. Det är även svårt att hinna med att möta alla barnen individuellt.

Förskoleklasser:

Under barnens år i förskoleklassen får vi en bra bild av deras förmågor, starka och svaga sidor och kan på det viset planera i god tid för fortsatt stöd och andra lämpliga insatser inför övergången till skolan.

Barnen visar överlag att de är trygga och de lämnar åsikter och förslag gällande verksamheten.

Fadderverksamheten gör att de även får förebilder och stöd bland de äldre kamratern.

Våra elever har i uppföljningar visat att de tycker fadderverksamheten fungerar mycket bra.

Barnen vänder sig till alla vuxna på skolgården när de vill ha hjälp.

Enkätutfall elever åk. 5:

Resultatutfallet bland våra elever visar en stor samstämmighet med kommunen i övrigt.

Våra nuvarande åk. 5 elever(67 st) besvarade en hälsoenkät via skolhälsovården under våren. (i åk.4).

Den omfattar allmänna hälsofrågor, vanor gällande ex. mat, sömn, fritidsintressen. Den frågar också efter hur eleverna ser på skolmiljön, skolarbetet, bemötandet, m.m.

Resultatet visar bl.a att de berörda eleverna äter frukost bra, gillar till 90% skolmaten, sover bra på natten, är aktiva på fritiden. 98.5% trivs bra i skolan och ingen uppger att de inte blir lyssnade på.

En elev uppger att de inte får vara med och bestämma samt att de inte har någon kamrat på skolan eller på fritiden. 22.5 % uppger att de vet någon på skolan som inte har det bra. Positivt är att alla elever säger att de har någon vuxen att prata med om viktiga saker.

7.5% uppger att de ofta eller varje dag känner sig orolig eller är änglig. 22.5% besväras av ont i höfter, knän, nacke medans 12% säger att de ofta eller varje dag har ont i magen.

10.4 % av elevgruppen behöver medicin. 88% är nöjda med sin kropp. 2 st elever ser inte positivt på framtiden.

Enligt skolhälsovården är skolans utfall att se som positivt vid jämförelser med andra skolor.

De elever (2 st) som gav mer oroväckande svar har följts upp med berörda.

Uppföljning av mål kopplade till Likabehandlingsplanen:

Likabehandlingsplanens punkter för hur vi handlar i situationer när en elev upplever sig kränkt eller illa behandlad är till stor hjälp och fungerar väl. Vi har till förvaltningen anmält 7 ärenden som är direkt kopplade till planen.

Förutom ovanstående uppföljningar har vi följande resultatutfall från enkät (nov -10) till alla elever

i åk. 1-6, kopplat till målen i Likabehandlingsplanen:

Alla känner sig trygga, respekterade och trivs på Hammarlundens skola.

- Alla elever utom en pojke upplever att de trivs på skolan.
- 98% av pojkarna och 100% av flickorna i åk. 4 -6 känner sig trygga i skolan
100% av pojkarna och 98 % av flickorna i åk. 1-3 känner sig trygga på skolan.
99 -100% uppger att de känner sig väl bemötta av sina klasskamrater och lärare.
Fler flickor på lågstadiet upplever att de inte blir väl bemötta av andra elever j.f.r med -09

Alla elever, vårdnadshavare och personal på skolan kämner till, har förstått och följer Likabehandlingsplanen.

- 97% av eleverna i åk. 4 – 6 uppger att de vet vad Likabehandlingsplanen handlar om.
94% av eleverna i åk. 1 – 3 uppger att de vet vad Likabehandlingsplanen handlar om.
88% av eleverna i åk. 1 – 3 uppger att de känner till vad som händer när någon inte följer skolans Likabehandlingsplan.
96 % av eleverna i åk. 4 – 6 uppger att de känner till vad som händer när någon inte följer skolans Likabehandlingsplan.

Elever, vårdnadshavare och personal skall uppleva att åtgärder vid kränkande handlingar etc. fungerar väl.

Personalen uppger att de rutiner som finns fungerar bra och är ett stöd i arbetet.

Tillfrågade föräldrar i föräldraråden har haft svårt att ha någon åsikt, delvis beroende på att de som vårdnadshavare inte har egen erfarenhet av åtgärdsgången.

Bland elever i åk. 4 – 6 är det 18% av flickorna som inte anser att vuxnas insatser har hjälpt tillräckligt, bland pojkarna är det 8%. I elevgruppen 1 -3 är utfallet 21 % bland flickorna och 28 % bland pojkarna.

Analys:

Uppföljningarna med skolans brukare visar på en god måluppfyllelse när det gäller målen i Likabehandlingsplanen. Bra är att personal i stor utsträckning anser att arbetsgången/handlingsplanen fungerar väl och att det finns ett bra förebyggande arbete. Den är väl implementerad i alla led. Det finns dock vissa svårigheter att få barnen att ta till sig innehållet i praktiken trots att man i teorin vet vad som gäller.

Trygghetsfaktorn är stor trots att en del barn inte alltid känner sig väl bemötta av andra barn på skolan.

Det är anmärkningsvärt många pojkar men även flickor på lågstadiet som inte tycker att vuxnas insatser har hjälpt när en elev upplevts ha blivit utsatt för kränkning eller i övrigt blivit dåligt behandlad. (kommer att följas upp)

Skolan som helhet upplevs som en lugn och trygg miljö där de flesta klasserna har en bra arbetsro. Det är tillfredställande att kunna visa att det även kan fungera bra i en stor skola med många elever. Vi har dock ett elevunderlag där många kan fungera som goda förebilder både socialt och inlärningsmässigt (kamrateffekten). Vi har också ett gott stöd i samarbetet med barnens vårdnadshavare. Trots det krävs ett ständigt pågående arbete med attityder och värderingar och hur vi ska samspela på ett positivt sätt för att nå de resultat vi gör.

De föregående diskussionerna och de färdiga värdegrundsdokumenterna som skolan tagit fram upplevs som ett stöd i arbetet.

Eleverna upplever inte alltid att vuxna har ett samstämmigt förhållningssätt i ex. frågor som rör regler eller rutiner. (kommer att följas upp)

Vi har genom att skapa vår nya Plan för Likabehandling i en mall som Skolverket och Diskriminerings- ombudsmannen (DO) har tagit fram, bättre anpassat mål och åtgärder till de olika diskrimineringsgrunderna, den bygger också på en tydligare kartläggning av nuläget.

Förskoleklasser-

I arbetet med Likabehandlingsplanen behöver vi konkretisera målen väldigt mycket för att de små barnen ska förstå vad orden står för.

Begreppet likabehandlingsplan är ett svårt ord för yngre barn. De förstår innehållet men har svårt att överföra begreppet "likabehandling" i andra sammanhang ex. enkäter. I sociala sammanhang är våra barn i en konkret fas varför utvärdering måste göras via observationer och samtal, ej skriftliga enkäter. Grunden ligger på att arbeta med vad det innebär att vara en bra kompis, hur vi ska vara mot varandra.

Vi behöver ha ett föränderligt system för fadderverksamheten som utgår från de aktuella elevgrupperna.

Fritidshem-

I grupper där barn finns i behov av särskilt stöd eller andra insatser så kan det leda till att vissa aktiviteter får väljas bort ibland p.g.a för lite personal eller för att man får välja bort mindre lämpliga aktiviteter utifrån dessa barns behov.

För genomförande är vi även beroende av att barnen har rätt utrustning.

Vi ser att vi kan ha delvis lite olika profiler på avdelningarna eftersom barnen har olika åldrar. Verksamhetens kvalite skulle öka avsevärt om grupperna vore mindre. Det är också det som våra föräldrar lyfter fram som de stora behoven- mindre grupper och bättre anpassade lokaler.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi anser att måluppfyllelsen är hög. Vi har elever som inom klasserna visar ett stort hänsynstagande till varandra och de ev. olikheter /svårigheter som finns inom gruppen. De har svårare för att visa samma toleranta inställning till elever i andra klasser /grupper som de inte känner på samma sätt. De flesta arbetslag uppger att de är nöjda med det förebyggande arbetet.

Fritidshem-

Vi kan sammanfatta både vårdnadshavares och personalens tankar i detta med att ”de gör så gott de kan inom verksamheten utifrån de förutsättningar och ramar som finns.”

Utfallet i enkäten visar egentligen på en mycket stor nöjdhet bland vårdnadshavarna där informationen om verksamheten bedöms lägst.

De resurser som skolan tilldelas räcker inte för stödinsatser i så stor utsträckning på fritidstiden vilket gör att en styrning av ordinarie personalresurs sker mot dessa barn. Vilket i sin tur påverkar den övriga gruppen barn.

Våra resurser ska i högre grad räcka till både morgonen och på kvällen. Det finns också uttalade behov av att få information från föräldrarna när de hämtar vilket inte alltid hinns med.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Det är viktigt att arbeta på att vidmakthålla de goda attityder som redan finns och arbeta med de mål och åtgärder som är inplanerade utifrån vår nya Plan för Likabehandling gällande 2011.

Värdegrundsveckan blir schemabrytande nästa läsår. Det kommer att underlätta planeringen och ämneslärarna kan delta.

Något arbetslag ser ett behov av att inrätta ett trygghetsteam på skolan. Det kan underlätta klasslärarens arbete vid större konflikter. Problemen lyfts dessutom till en högre nivå och behandlas av opartisk personal som även kan arbeta förebyggande.

I klassråden kommer vi att göra uppföljningar av resultaten i vår egen enkät, bl.a för att få svar på en del frågor som vi behöver elevernas hjälp att få klarhet i.

Skapa tvärgrupper (olika åldrar) där det ges möjlighet att diskutera aktuella situationer under ledning av vuxen.

Undersöka möjligheter till samarbete/utbyte med andra skolor som har elever med olika bakgrunder.

Vi ska stimulera att barnen tar kontakter med varandra över arbetslagsgränserna, möjligheter ska ges till samlek på skolgården etc.(Förskoleklasser)

Fritidshem-

Vi planerar aktiviteter och innehåll i grupperna så att det blir mer åldersanpassade, äldre barn erbjuds andra och mer utmanande aktiviteter.

Detta står också i överensstämmelse med Skolinspektionens rapport 2010 över fritidsverksamheten.

UTVECKLING, LÄRANDE OCH KUNSKAPER

Mål:

Förskolans pedagogiska verksamhet ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Skolan är en mötesplats där människor ska växa och utvecklas för att forma morgondagens samhälle. Mötet med skolan leder till att de studerandes tillit till sitt eget lärande och lusten till fortsatt lärande ökar. Barns/elevs lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Genom det förebyggande arbetet inom språk och matematik där pojkar och flickor ges samma möjligheter utifrån individens behov kommer elevernas resultat över tid att förbättras. Elevhälsoteamets olika kompetenser är viktiga för tidiga upptäckter av barn/elever i behov av stöd.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Andelen elever som i oktober år 1 lärt sig läsa ska vid varje enhet ligga på lägst samma nivå som 2009.	Kf + Bn	Skolor med årskurs 1.	Fyll i tabellen nedan under rubriken resultat. Jämför enhetens utfall med målet.
Alla elever i år 3 ska klara målen i svenska, svenska A och matematik.	Bn	Skolor med årskurs 3.	Fyll i tabellen under rubriken resultat. Jämför enhetens utfall med målet.
Andelen elever med fullständiga betyg år 9 ska ligga på lägst samma nivå som 2009.	Kf	Skolor med årskurs 9.	Fyll i tabellen under rubriken resultat. Jämför enhetens utfall med målet.
Utifrån analys av resultaten våren 2009 har alla skolor en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever 2010 och framåt når målen år 5.	Bn	Skolor med årskurs 5.	Ja/nej finns planen. (Som underlag för analysarbetet kommer vi att diskutera planens innehåll vis rektorsmötet 16/12 och samtidigt använda en matris för självvärdering av analysarbetet.)
Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker.	Bn	Förskolor	Ja/nej finns planen.
I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande.	Bn	Skolbarnomsorg	Mäts i brukarundersökning, resultat delges varje enhet på chefsmötet 2/12.
Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid.	Bn	Skolbarnomsorg	Mäts i brukarundersökning, resultat delges varje enhet på chefsmötet 2/12.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Ur skolans plan för ökad måloppfyllelse -

Allmänt:

Undervisningen i Sv och Ma ska grunda sig på aktuell läsforskning och de nationella och internationella studier i Ma som genomförts och där framgångsfaktorer är uppmärksammade.

De av förvaltningen framtagna kunskapsuppföljningarna i MA och SV genomförs enl. planen. Resultatet utgör en grund för planeringen av fortatta insatser i undervisningen samt elevernas IUP.

Utredningsbehov behöver uppmärksammas tidigt eftersom det ofta är lång väntetid. IUP med skriftliga omdömen ger en tydligare information om behovet av insatser framåt för elevernas utveckling mot målen.

Lärarträffar planeras in i kalendarier för uppföljning och analys av nationella prov, och annat som följs upp enl. beslut i Bildningsförvaltningen (kunskapsuppföljning MA och SV.)

Matematikcirkel i arbetslag F -3 utifrån Mc Intosch bok "Förstå och använda tal".

Åtgärdsprogram upprättas av klasslärare/speciallärare samt vid behov specialpedagog.

Speciallärare som följer med upp i åk. 4 för att arbetet runt elever i svårigheter ska komma igång snabbt och bygga på en kännedom om eleverna.

Elever som bedöms ha behov av hjälpmedel i form av bärbar dator m.m får det.
För elever i åk. 4 -6 finns en arbetsmodell utifrån ”Alla Kan”.

De nationella proven förtydligar målen och ger exempel på olika typer av uppgifter som behöver tränas.

Svenska

I förskoleklassen stöds språkutvecklingen genom att systematiskt arbeta med språklekar. Högläsning för lyssnande och skapandet av inre bilder, samtal runt text och begrepp, bilder och föremål, där barnets eget berättande lyfts fram.

I leken ska barnen få rika möjligheter att kommunisera och träna sin språkliga förmåga tillsammans med andra barn och vuxna.

Vi följer upp med speciallärare direkt vid läsårsstart åk.1.

Med elever som ej knäckt läskoden efter höstterminen åk.1 inleds läsprojektet ”First step”.

Eleverna behöver få träna på att arbeta självständigt, pröva själva innan man frågar.

Eleverna ska i undervisningen ges möjlighet att göra jämförelser, dra slutsatser och underbygga sina argument.

Arbete med lärarledda läsgrupper där man pratar om texten utifrån reflekterande frågor.

Visa eleverna svårare texter i trean, både faktatexter och skönlitteratur. Böcker som blir nästa steg att klara av (synliggöra kraven).

I åk. 4 -6 behöver läsningen fortsatt stimulans för utveckling av läsintresset. Texter och innehåll ska bearbetas och behövanpassas. Högläsning, kamratläsning och feedback bör användas regelbundet.

Arbeta med att skriva berättelser som är beskrivande och mer innehållsrika. Lägga mer vikt vid det kvalitativa skrivandet och arbeta mer utifrån skrivprocess. Träna specifikt på att beskriva, strukturera upp berättelsen etc.

”Gråzonsbarn” behöver kollas upp, testa de som vi är osäkra på.

Elever behöver ”tränas” på provsituationer eftersom en del uppvisar en högre stressnivå och har svårt att komma till sin rätt.

Matematik

Grundläggande insatser från start är att hos eleven skapa en tillit till den egna förmågan och att få möta matematiken i många olika former.

Insatser som behövs är att laborera, undersöka, muntligt/skriftligt beskriva, arbeta i grupp eller par, rita lösningar, att gå från det laborativa över det representativa till det abstrakta är viktigt för att grundlägga förståelsen.

Undervisningen ska vara varierad och ej domineras av räkneboken.

Prata matematik och synliggöra matematiken i vardagssammanhang. Eleverna får förklara hur de tänker och visa hur de löser uppgifter.

Läsförståelsen/texterna ska bearbetas och uppmärksammas i Ma och andra ämnesområden.

Begränsa antalet skriftliga räknemetoder. Det är viktigt att barnen har en metod som de känner sig säkra på och förstår. Förståelse är grunden men tiden räcker inte till att utveckla säkerhet i alla metoder.

Algoritmträning i addition och subtraktion i trean intensifieras och på mellanstadiet gäller detta även i multiplikation och division.

Lägga tid på att befästa Likhetstecknets betydelse .

Arbeta mer med öppna utsagor, rika problem m.m.

En till en eller smågruppsundervisning t.ex matteduschar. Förstärka med extra lärarresurs när det är möjligt.

Elevbok /matteverkttygsbok/begreppsbok för elever. Att dokumentera sin begreppsförsåelse i.

Använda diagnoser ur boken ”Förstå och använd tal”.

Elever behöver ”tränas” på provsituationer eftersom en del uppvisar en högre stressnivå och har svårt att komma till sin rätt.

Engelska

Undervisningen ska genom skolåren skapa rika möjligheter att prata engelska.

Ex. spela upp dialoger, prat och intervjukort, teaparty m.m.

Engelskan kan ex. kombineras med ämnet musik för variation och anknytning till den verklighet som barnen befinner sig i.

Den skriftliga delen bör förstärkas i åk. 4 -6. Det kan uppmuntras genom att skriva ex.”Boken om mig”, texter som ligger nära eleven. Avdramatisera rättstavningen, skriva som det låter.

Elever med god måluppfyllelse ska ges möjligheter att utvecklas i riktning mot strävansmålen.

Idrott

Elever som riskerar att ej nå målen erbjuds simträning i åk. 3.

I åk. 5 får alla elever göra simprov och därefter erbjuds de elever som behöver extra simundervisning varje vecka under en period. Inom ramen för elevens val i Idrott kan även förstärkning ges inom vissa moment.

Övrigt som betonas:

IUP-pass på schemat.

Arbetslagens resurser används flexibelt.

Regelbundna biblioteksbesök och satsning på läsa/skriva i våra arbetsområden.

Vid behov bedrivs en- till -en eller smågruppsundervisning. Vi har börjat arbeta med en begreppsbok i matematik.

Elevbok i matematik i några klasser, där strategier och ord inom respektive område skrivs in för att kunna användas som matematikverktyg.

Elever i några klasser använder en målbok, där mål för arbetsområden sätts in och utvärderas.

Elever och föräldrar görs medvetna om målen genom att mål läggs ut i klassrum på fronter, presenteras i samtalsinformation inför utvecklingssamtalen. Elever involveras i målformulerandet.

Vi använder oss av framgångsfaktorerna i matematik.

Vi har under året arbetat mer med att ta fram lokala pedagogiska planeringar (LPP) inom alla arbetsområden / ämnen.

Vi gör pedagogiska planeringar som vi gör kända för barn och föräldrar.

Vi blandar gemensamma genomgångar med enskilt arbete och arbete i smågrupper.

Barnen får återkommande tillfällen att visa vad de har lärt sig.

Skriftliga omdömen och IUP formuleras regelbundet och kommuniceras med föräldrarna.

Arbetsområden utvärderas tillsammans med barnen.

Vi har särskilda timmar då barnen kan fördjupa sig alternativt repetera efter behov.

Förskoleklasser –

Vi fortsätter arbetet från förskolan gällande det systematiska språkarbetet och att stimulera så att barnen blir läsförberedda. Stor vikt läggs bl.a vid högläsning, samtal och språklekar.

Vi bemöter barnen där de befinner sig och stimulerar, motiverar och stärker deras självförtroende för att befrämja fortsatt inläring.

När det gäller matematik befäster vi de grundläggande begreppen genom lek ,laborativt material, matteprat och matte på olika platser ute och inne.

Alla förskollärare har deltagit i cirkeln ”förstå och använd tal” tillsammans med lärarna.

Vi följer och dokumenterar barnens utveckling och lärande med hjälp av olika material bl.a Jag Kan, Språket Lyfter samt diagnosmaterial i boken Förstå och använd tal.

Vi introducerar barnen arbetet med att jobba med IUP mål.

Fritidshem -

Vi har under skoldagen Pa pass som ofta rör bild/skapande, matte, massage, temat samt lek. Passen har oftast en praktisk inriktning ex. praktisk matematik, utematte, bild och form kopplade till temat, forskning.

En del fritidspedagoger medverkar under skoldagen till att möjliggöra delning av klasser, smågruppsundervisning.

Förskoleklasserna får ofta lite extra stöd när de nya barnen ska inskolas men även kontinuerligt längre fram.

Vi skapar möjligheter för samplanering mellan olika personalkategorier. Daglig kontakt med klasslärare, elevvårdssamtal samt deltagande i utvecklingssamtal.

Fritidspersonalen ser barnen hela dagen och får därigenom en bra helhetssyn.

Utveckling och lärande sker mycket genom leken och den sociala samvaron och personalens insatser för att stödja det här. Se mer under Normer och Värden.

På fritids får barnen visa andra sidor av sin personlighet och sina kunskaper inom områden som inte hinns med under skoldagen. Vi uppmuntrar olika sätt att lära sig nya saker ex. genom praktiskt arbete i matematiken, väga, mäta, söka faktakunskaper.

Mycket sker spontant i den aktuella situationen som ett situationsbaserat lärande, med stöd av personalen.

Yngre barn lär av äldre och det stödet uppmuntras i grupperna.

Vi uppmuntrar barnen att tänka vidare, finna lösningar på problem, ta egna beslut, och fundera över hur de kan gå vidare med sina förslag och idéer.

Vi uppmuntrar barnen att pröva nya saker/aktiviteter men barnen tid på fritids ska i grunden bygga på egna val.

Vi arbetar för att använda oss av utomstående aktörer som resurser i den mån vi hittar dem.

Många barn är även aktiv i kulturskolans aktiviteter och idrottsföreningar.

Resultat:

LUS oktober år 1, 2010								
	Antal elever i årskurs 1	Antal som klarade lägst punkt 9 enligt LUS.		Andel som klarade lägst punkt 9 enligt LUS. (%)				
Totalt	78	70		90 % (93% -09) ej nått målet				
Varav flickor	35	34		97 % nått målet				
Varav pojkar	43	36		84 % ej nått målet				
Mål år 3, våren 2010 (samlad bedömning)								
	Antal elever i årskurs 3	Svenska		Antal SvA		Matematik		
		antal	%	antal	%	antal	%	
Totalt	72	71	98			69	95	
Varav flickor	36	35	97			33	91	
Varav pojkar	36	36	100			36	100	Nått målen
Betyg skolår 9, våren 2010								
	Antal elever i årskurs 9.	Fullständiga betyg		Genomsnittligt meritvärde				
		antal	%					
Totalt								
Varav flickor								
Varav pojkar								

Två klasser har deltagit i Kängurumatematiken.(NCM) Två elever i nuvarande åk 6 låg topp tio i Sverige i kängurumatematiken vt-10.

Från brukar enkät i november -10 (337 svarande):

De anser att de fått information om verksamhetens mål	(4.3 av 5)
Personalen har gett dem en tydlig bild av verksamheten	(4.2 av 5)
De anser att verksamheten har en god kvalitet	(4.2 av 5)
De erbjuds att delta i ett utvecklingssamtal per termin	(4.8 av 5)
De har fått tydlig information om sitt barns kunskaps- utveckling i relation till skolans mål	(4.3 av 5)
De deltar när den individuella utvecklingsplanen skrivs	(4.4 av 5)
På en skala 1 -10, hur nöjd är de med sitt barns skola	(8.2 av 10)

Från elevenkät åk. 1 – 6:

En procent av eleverna i åk. 1 -3 har svarat nej på frågan om de får den hjälp och stöd de behöver. I åk. 4 -6 anser alla pojkar att de får den hjälp de behöver och medans 5% av flickorna svarar nej på frågan.

100% av eleverna i åk. 4 -6 anser att arbetet med IUP och de egna målen fungerar bra. 99 % anser detsamma i åk. 1 – 3.

Alla elever i åk 6 upplever att de helt eller delvis kan påverka och vara aktiv i utvecklingssamtalet med läraren. Alla uppger också att de arbetar med olika former av elevutvärderingar i samband med olika arbetsområden. Detta är ett bättre utfall än -09. Det gäller även svaren bland åk. 3 eleverna.

Fritidshem – (från brukarenkäten ovan, med 204 svarande)

Vårdnadshavarna uppger att deras barns fritidshem erbjuder en meningsfull och stimulerande verksamhet (4.1 av 5)

De anser att verksamheten har god kvalitet (4.1 av 5)

På en skala 1 -10, hur nöjd är de med sitt barns fritidshem (8.1 av 10)

Personalen är nöjda med de aktiviteter som genomförs inom skoldagen ram.

Det fungerar bättre i grupperna under våren, då har arbetsättet satt sig, barnen är mer trygga och har hittat sin roll i gruppen.

Eftersom många barn är överaktiverade på fritiden så har många behov av att få leka mer fritt under em och få styra mer över sin egen tid. Därför får barnen erbjudanden om deltagande och kan göra egna val.

Många barn fungerar bra som ”faddrar” mot de yngre.

På flera avd. har man arbetat med att synliggöra fritidshemmets uppdrag gentemot barn/föräldrar och vad man kan lära sig på fritids.

Förskoleklass-

Barnen stimulerar varandra och intresserade barn blir bra förebilder för andra barn i gruppen.

Det händer väldigt mycket runt hela barnets utveckling under året i förskoleklassen.

Kartläggningar resulterar ofta i att särskilda insatser görs för att stödja utvecklingen, det bidrar också till att barnets behov är synliggjort inför skolstarten.

Analys:

Att målen ej nåtts gällande LUS år 1 okt kan bl.a härledas till 5 st pojkar av 13 på en avd. där flera är födda sent på året, befinner sig i svårigheter som även är kopplat till sociala förmågor. På de övriga avdelningarna låg måluppfyllelsen på 93%. Endast en flicka nådde ej LUS p.9.

Gällande målen i åk 3 har alla pojkar nått målen i både SV och MA. En flicka nådde ej målet i SV och tre flickor nådde ej målen i MA.

Det är viktigt att elever, för att behålla tilliten till skolan och sin egen förmåga, får utvecklas i sin egen takt. Det är också viktigt att vi kan möta och stimulera eleverna på den nivå de befinner sig.

Flera av de kommentarer som fanns med i brukarenkäten uppgav att de var väldigt nöjda med verksamheten men att det som drog ned ”betygsättningen” var stora barn/elevgrupper, och bristfälliga lokaler samt måltidssituationen med tidiga luncher och enahanda mellanmål.

Det finns också vårdnadshavare som efterfrågar hur skolan tar tillvara på elever som ligger i framkant och har lätt att nå målen. Detta är också ett uppdrag som tydligare framhålls i den nya skollagen – alla elevers rätt att utvecklas vidare utifrån sina förmågor.

Ur handlingsplan för ökad måluppfyllelse år 5:

Resultaten när det gäller läsförståelse (analyserande frågor och inferensfrågor) är ett område som behöver förbättras. Flera elever har svårt att återberätta en faktatext och att plocka ut det som är viktigt ur den. Eleverna behöver få redskap för att skriva mer innehållsrika texter.

Många elever har svårt med skriftliga räknemetoder, division, välja räknesätt och öppna utsagor.

De har även svårt för att med ord beskriva en geometrisk figur.

Skriftliga räknemetoder är en kritisk punkt även för de elever som kommit långt. De räknar ut svaret men har svårt att förklara hur de gör.

Måluppfyllelsen i engelska är hög, delvis beroende på en relativt låg kravnivå (mål att uppnå).

Denna analys ligger till grund för åtgärder beskrivna ovan rörande de tre basämnena.

Fritidshem -

Vi upplever att vissa barn har svårt att klara av den fria leken när reglerna är otydliga och de uppvisar ett behov av att ha mer styrt runt omkring för att det ska fungera bra.

Överlag är det mer oroligt och konfliktyfyllt under hösten vilket också påverkar verksamhetens innehåll men vi anser att det sociala samspelet och regler fungerar bra utifrån att det är så många barn som berörs.

Det är mycket få av vårdnadshavarna som är direkt missnöjda, 80 % är mycket nöjda (4 eller 5).

Vårt resultat överensstämmer i stort väldigt bra med kommunens fritidshem som helhet.

Förskoleklass-

En begränsad barngrupp ökar möjligheterna att nå alla barn utifrån deras olika behov.

Antalet barn med samspeletsproblematik upplever vi ökar. Vi får fler språksvaga barn och de verkar vara vana vid en hög ljudnivå. Det tar tid att lära barnen att vara uppmärksamma och att lyssna på andra.

Bedömning av måluppfyllelse:

Skolans måluppfyllelse när det gäller utvecklingen av kunskaper och lärande får anses vara god.

Vårdnadshavarna har ett stort förtroende för personal och verksamhet. Vårdnadshavarnas och hennens insatser samt samarbetet med skolan runt eleven är ett viktigt stöd och komplement.

Vi har ett väl utvecklat arbete för att stödja elever i svårigheter.

Fritidshem-

Utifrån vårdnadshavarnas perspektiv upplevs den vara god och personalen upplevs göra det bästa av de resurser som finns.

Lokaler och resurser utnyttjas maximalt.

Barnen har möjlighet till aktiva val.

Vi har svårt att tillgodose behov av lugn, vila och avkoppling.

Förskoleklass-

Utifrån resultaten tycker vi att det bedrivs ett arbete med mycket hög kvalitet i förskoleklasserna.

Föräldrarna ger positiv feedback i utvecklingssamtalen och mottagande lärare anser att barnen är väl förberedda.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Skola –

Se insatser ovan kopplade till plan för ökad måluppfyllelse åk.5

Vi kommer att på frivillig basis använda några delprov ur förra årets nationella prov för åk. 5 i Sv och Ma. Vi fokuserar på delområden med något sämre resultat och ser hur utfallet blir. Vi kan då göra riktade insatser fram tills eleverna går i åk. 6 och ska göra nationella prov utefter de nya kursplanerna.

Vi behöver skapa möjligheter inom vår organisation för att låta elever som behöver extra utmaningar utvecklas vidare mot strävansmålen. Internationella uppföljningar visar också att andelen elever som är högpresterande minskar i Sverige jämfört med tidigare år.

Vårt arbete med de lokala pedagogiska planeringarna kan bli bättre. Vi behöver ha en ökad framförhållning. Ibland ligger vi inte riktigt i fas. Samarbetet mellan personalen årskursvis bör

utvecklas och ske mer regelbundet. Dels för att nå en ökad likvärdighet i planering och bedömning men också för att dra nytta av varandras insatser.

För att få en mer varierad form av undervisning kan uteklassrummet uppmärksammas mer. Fler lektioner kan förläggas utomhus t ex matte, nutidskrävs i tipspromenadform, omvärldsorientering, teknik m.m.

Med hänsyn taget till nationella utvärderingar och rapporter där det framkommit vad det är som påverkar elevers resultat, så är det förutom de socioekonomiska faktorerna bl.a lärarnas kompetens och undervisningens upplägg och innehåll som påverkar mest. Det behöver vi ta fasta på och ta fram en ”strategi” för hur lärares ämneskompetens bäst kan komma eleverna till godo i undervisningen.

Fritidshem -

Vi ska skapa ökade möjligheter för barn som behöver det att få prova på nya aktiviteter. Ex. i idrottshallen eller gällande utomhusaktiviteter.

Vi ska se över hur verksamheten presenteras för vårdnadshavare.

I både förskoleklass och fritidshem måste vi ständigt se över hur vi organiserar verksamheten så att barnen får möjlighet att arbeta även i mindre grupper .

BARNNS/ELEVERS ANSVAR OCH INFLYTANDE

Mål:

Barnens/elevernas sociala utveckling förutsätter att de allt efter förmåga får ta ansvar för miljön i förskola och skola. Barnens/elevernas behov och intressen bör ligga till grund för utformningen av verksamheten och utbildningen. Demokratiska arbetsformer med ett reellt inflytande gäller. Elevernas medvetenhet om läroplanens olika mål på det individuella planet ska öka.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Andelen elever som år 5 och 8 kan påverka vad de ska arbeta med ska vara minst 85 %.	Kf	Alla skolor	Mäts i brukarundersökning, resultat delges varje enhet på chefsmötet 2/12.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Våra formella former för demokrati och elevinflytande på klass och skolnivå är klassråden och elevrådet.

Elevrådet leds av rektor och träffas varje månad. Någon gång per termin genomförs matråd .

Elevrådet representeras i Enhetsrådet av elevrådsordförande. När viktigare frågor behandlas i elevrådet får alla klassråd i uppgift att samla in material eller diskutera en viss fråga. Eleverna deltar kontinuerligt i uppföljningar på alla nivåer.

Frågor som behandlats i elevrådet är ex. trivselregler, skolmiljö samt lekmiljö utomhus, önskemål om lekredskap, lokala miljömål i Grön Vimpel, gemensamma regler samt matfrågor. Vi har under året låtit klassråden utvärdera vårt förebyggande arbete enl. Likabehandlingsplanen, våra gemensamma traditioner m.m.

Yngre elever i elevrådet får stöd att föra fram sina frågor, de får också börja när vi går ”laget runt” bland representanterna.

I en del frågor vänder sig elever direkt till rektor med frågor eller önskemål.

Klassråden hålls mestadels en gång per vecka. Beroende på åldersgrupp så deltar eleverna efter förmåga och ansvaret för genomförandet ökar successivt. Här tas frågor upp som berör den egna arbetsmiljön i klassen. Vissa saker kan föras vidare till elevrådet för diskussion och åtgärder. En blankett /checklista för klassråd finns framtagen som stöd.

Ansvarstagande sker bl.a genom att vi har bordsvärdar, fadderverksamhet, elever i år 6 som arbetar i matsal och disk. Varje klass har ett städområde som ska skötas. Andra ansvarsuppgifter görs upp i varje klass.

Inflytande över det egna lärandet sker bl.a genom elevernas IUP och arbetet med att kommunicera mål med elever och föräldrar på olika sätt. Målen synliggörs och kommuniceras i klasserna. Många får med stigande ålder ta mer ansvar för det egna utvecklingssamtalet.

Föräldrar och elever förbereds på olika sätt inför utvecklingssamtal och IUP skrivande, och målen för verksamheten /ämnen lämnas hem inför samtalen. Alla kursplanemål finns också utlagda i vårt föräldrarum på Fronter. Förberedande samtal hålls i mån av tid/personal med eleverna för att utvärdera arbetet och sätta nya mål framåt innan utvecklingssamtalet.

I undervisningen och på fritids är elevernas intressen och behov utgångspunkten för planeringen. Deras synpunkter fångas upp på olika sätt och tas tillvara i verksamheterna.

Eleverna får vara med och utforma ett tema eller en kurs utifrån målen. Det handlar om både arbetssätt och stoff.

Varje arbetsområde inleds med måldiskussioner och avslutas med självvärdering utifrån målen.

Vi strävar efter att koppla ”skolämnena” till barnens vardag och erfarenhetsvärld.

Elevers val, IUP och ”behovstimmar” får innehåll i samråd med barnen och deras föräldrar.

Arbets- och examinationsformer kan påverkas av eleverna.

Från årskurs 5 och sedan med stigande ansvar får eleverna planera och genomföra aktiviteter för varandra på idrotten.

Förskoleklass

Barns intressen tas tillvara bl.a i leken. De kan genom egna val vara med och påverka dagen. Barnen görs delaktiga i hur vi ska skapa formerna för den gemensamma arbetsmiljön ex. hur vi vill ha det för att det ska vara bra.

Samlingar används som forum för att följa upp hur de tycker att det fungerar.

Fritidshem

Flera avdelningar har haft särskilda utvecklingsmål som berör elevernas delaktighet och inflytande vilket gör att frågan uppmärksammas. Den mer fria tiden på em. ger barnen möjlighet att välja aktiviteter och lekar samt vilka man vill vara med. Barnen erbjuds olika aktiviteter vissa eftermiddagar och kan då aktivt göra egna val. Barnen är med och diskuterar regler och hur man vill ha det på fritids. Personalen på avd. har olika former för att fånga upp barnens egna idéer.

Resultat:

I den av förvaltningen utämnade **Fronterenkäten till åk. 5** uppgav eleverna ett värde på 4.2 av 5 när det gäller om de kan påverka vad de ska arbeta med i skolan.

I vår egen elevuppföljning upplever 97% av flickorna och 100% av pojkarna i åk. 3 att deras möjlighet att påverka och ha inflytande över skolarbetet har ökat.

I åk. 6 upplever 100% av pojkarna och 93% av flickorna att 3 att deras möjlighet att påverka och ha inflytande över skolarbetet har ökat.

I åk. 3 upplever 91 % av eleverna att de helt eller delvis kan påverka den undervisning som sker i klassrummet.

I åk. 6 är motsvarande utfall 97%.

I åk. 6 uppger alla pojkar att deras idéer och förslag tas tillvara på ett positivt sätt i klassen. När det gäller flickorna är det 97 % som anser det.

I åk. 3 är det motsvarande resultat bland både pojkar och flickor som i åk. 6.

De formella kanalerna fungerar bra. Eftersom rektor leder elevrådet blir beslutsvägarna kortare och det går lättare att driva frågor. Eleverna visar en tilltro till skolan och dess personal när det gäller att få gehör för frågor, även om allt inte går att genomföra.

Elevernas ansvarstagande för skolmiljön är en ständig utmaning. Det fungerar mestadels men förutsätter att de vuxna är aktiva och pådrivande.

Systemet med klassvärdar och stödområden fungerar bra.

Elevernas delaktighet och inflytande i IUP-processen är till viss del beroende av resurstillgång, eftersom förberedelserna blir bättre när lärarna kan ha enskilda samtal.

Klassråden fungerar på ett bra sätt och eleverna tycker att det är viktigt.

Inflytandet och ansvarstagandet ökar med åldern på eleverna.

Förskoleklass

Förskollärarna upplever att barnen får möjlighet att växa i att bli lyssnad på och att få lämna förslag. Grunden läggs för att på ett enkelt sätt ge barnen lite demokratiska verktyg.

Fritidshem

Barnen upplever själva att de ingår i beslutsprocesser men personalen tycker inte att de tar chansen att vara med och bestämma i den utsträckning som är önskvärd.

I många fall upplever de att de väljer själva när personalen har gett dem olika valalternativ.

I visa fall har de svårt att slutföra de projekt som de startat upp, trots personalens stöd. Långsiktiga projekt är svåra att genomföra eftersom barnens närvaro varierar under veckan.

Analys:

Det finns vissa könsskillnader i elevsvaren på enkäten. Vi behöver ex. följa upp varför alla pojkar i åk. 3 men inte 9% bland flickorna uppger att de känner sig delaktig och kan påverka undervisningen i klassrummet. Det är även bland flickorna som man finner att några upplever att deras idéer inte tas till vara på ett positivt sätt.

I åk. 6 är det fler pojkar än flickor som anser att de kan påverka sitt skolarbete och att de i högre grad

känner sig delaktig och kan påverka undervisningen. Även här är det fler pojkar än flickor som upplever att deras idéer tas tillvara.

Har pojkar lättare att få sin röst hörd och att få igenom sina idéer och förslag? Om det är så, varför det? Är de bättre? Framför flickor lika tydligt vad de vill och vilka idéer de har?

Frånsett vissa intressanta könsskillnader så verkar våra elever tycka att de har ett bra inflytande och kan påverka arbetet i skolan. Inga stora differenser i utfallet jämfört med -09.

En positiv trend är bl.a att fler elever i åk. 3 och 6 anser att de är mer aktiva och kan påverka mer i utvecklingssamtalet med sin lärare.

En väldigt stor andel elever anser också att deras möjligheter till påverkan har ökat.

Viktigt att vi vuxna styr den demokratiska aktiviteten i gruppen. Vi ska fungera som förebilder. Den demokratiska processen från klassråd till elevråd och tvärtom måste vara föremål för ständig utvärdering.

Ju mer vi kommunicerar målen med eleverna desto större ansvar tar de för sitt eget lärande

Det finns elever som behöver mycket uppmärksamhet och stöd/krav för att ta ansvar.

Förskoleklass

På våren har barnen utvecklat en respekt och förståelse för varandra och att alla måste få ta sin plats i gruppen, att man måste ibland stå tillbaka för andras viljor och behov.

Barnen generellt sett har svårt för att ta ansvar för det som är gemensamt ex. skolans gemensamma material.

Fritidshem

Ansvar för barn som löper under lång tid bör undvikas, de bör vara tidsbestämda.

Enl. Skolinspektionen erbjuds inte äldre fritidsbarn ökat ansvar och inflytande i verksamheten med stigande ålder. De efterlyser en mer varierat utbud med stigande ålder. Vi anser dock att vi erbjuder en mer anpassad verksamhet för äldre fritidsbarn på de avd. där de går. Graden av styrning är relativt hög i alla grupper eftersom det krävs i de stora grupperna. Barnen har dock möjlighet att påverka och diskutera innehållet. Former för denna samverkan finns ex. i storsamlingar och intvjuer.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi har en hög måluppfyllelse när det gäller elevernas upplevelse av inflytande och delaktighet.

När det gäller elevernas ansvarstagande så ökar det med åren särskilt när det gäller det egna skolarbetet.

Eleverna känner att de får vara med och bestämma arbetsområden och arbets sätt.

Vi bedömer att vårt arbete ger eleverna redskap och en god grund för att ta ansvar för sitt eget lärande.

Lärarna är lyhörda och samtidigt tydliga med vad eleverna kan ha inflytande över.

Arbetslagen själva har lite olika uppfattningar (förväntningar?) om hur väl eleverna lyckas i sitt ansvarstagande, särskilt när det gäller det som rör skolmiljön.

Förskoleklass

Vi har aktiva och motiverade barn där många är vana att vara i fokus.

Vi bygger vidare på den demokratiska processen i samverkan med föräldrarna där varje barn ska få komma till sin rätt inom gruppen.

Fritidshem

Eftersom barnen själva till stor del upplever att de är delaktiga och kan påverka så är det bra.

Ansvarstagandet bland barnen för material och lokaler är mycket varierande i grupperna.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vi ska ha diskussion i arbetslag och i klasserna angående elevers inflytande, vad det innebär och hur vi kan utveckla detta. Vi bör ta reda på vad eleverna kan/vill ha inflytande över när det gäller sitt skolarbete och sin inläring.

Erfarenhetsutbyte mellan pedagoger på stadienivå bör fortsätta.

Utveckla synen på att det är våra gemensamma barn och ta ansvar för rikta upp beteenden som vi ser.

Pedagogerna är förebilder och behöver i ökad grad ha gemensamt förhållningsätt gentemot regler och annat som är beslutat.

Vi kommer utifrån förslag från klasser att införa en ny tradition, att ha en gemensam matematikdag på skolan.

Fritidshem

Vi ska försöka hitta fler sätt att få alla delaktiga i diskussion och beslut, även de som är lite mer tysta och blyga.

FÖRSKOLA/SKOLA OCH HEM

Mål:

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan/skolan. Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Genom utveckling av Internet ska servicen till brukarna göras mer tillgänglig. Kommunen ska utveckla medborgardialogen. Olika tekniker och former för information, dialog och medborgarinflytande ska prövas.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Fronter är en integrerad del av undervisningen.	Bn	Alla skolor	Kriterier utarbetade av Patrik.
Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008.	Kf	Alla skolor, förskolor.	Mäts i brukarundersökning, resultat delges varje enhet på chefsmötet 2/12.
Under 2010 ska servicedeklarationer tas fram för skola, kultur och elevhälsa.	Kf	Stab	Ja/nej är de framtagna.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

I alla verksamheter och nivåer lägger vi stor vikt vid bemötande, tillgänglighet, delaktighet och information. Vi arbetar för att våra föräldrar ska vara väl informerade och känna sig delaktiga i sitt barns verksamhet. De ska känna till vart de kan vända sig i olika frågor, vilka kanaler som finns att använda. De former för föräldrakontakter som finns är föräldramöten i klassen, informationsmöten gällande vissa frågor, Föräldraråd och Enhetsråd. Vi har årligen olika aktiviteter som engagerar föräldrar såsom regnskogsbasar, vernissage, drop - in fika, olika teatrar och föreställningar. Föräldragrupper har varit med och tagit ansvar för genomförandet av bl.a. lägervistelse och Nobelfest i några klasser.

Föräldrar har i anslutning till föräldramöten i åk. 5 och 6 inbjudits till en föreläsning om Sociala Medier- Detta tillsammans med åk. 8 föräldrar.

Föräldrar bjuds in till klasserna för att tala om sina intressen/jobb. Vi använder mail, Fronter med klassinformation, veckobrev, planeringar och kunskapsmål m.m. Telefonkontakter och sms. Bland de yngsta eleverna träffas personal och föräldrar dagligen när de lämnas och hämtas.

Verksamheterna gör insatser för att bredda och utveckla informationen i Fronterummen. Vi har aktivt informerat och lyft fram kommunikationsverktyget på höstens föräldramöten. Föräldrar påminns om att ansöka om Fronterinloggning.

Många klasslärare använder Fronterummet för att lägga ut elevmappar inför utvecklingssamtalen. Undervisande lärare kan då gå in i elevmapparna och skriva in de aktuella målen och den skriftliga bedömningen i det aktuella ämnet.

Våra elever i åk. 5 har använt Fronter för att besvara enkät. I vissa klasser lägger eleverna in arbeten i sin elevmapp i Fronter för att även kunna arbeta och visa hemma.

Flera klasser och fritidshem lägger in bilder på aktiviteter med barnen så att föräldrar kan ta del.

Alla lärare fortsätter att sträva efter att förbättra den skriftliga dokumentationen över elevernas lärande i syfte att ge vårdnadshavare en tydlig bild av elevens kunskapsutveckling i förhållande till målen. Inför och under utvecklingssamtalet förbereder och informerar vi vårdnadshavare så att deras

möjlighet till delaktighet under samtalet ökar. Eleverna förbereds för att kunna ta en aktiv roll i samtalet i förhållande till mognad och ålder.

Vi har regelbundet elevvårdskonferenser som gäller skolsituationen för barn i behov av särskilt stöd där elevernas vårdnadshavare deltar. Om situationer uppstår som är kopplade till bråk, konflikter, kränkande handlingar mellan elever kontaktas berörda målsmän utifrån vår arbetsgång i Likabehandlingsplanen.

Förskoleklass

Vi bygger upp relationerna redan när barnen går på förskolan, vi genomför vid behov trepartsamtal och inskolningssamtal med alla i maj. Vi försöker att möta upp föräldrarnas förväntningar på bemötande, att bli sedda och bli bemötta ex. vid lämning och hämtning.

För övrigt används samma kommunikationsformer som i de övriga verksamheterna.

Fritidshem

Vi lägger oss mycket mån om att möta föräldrarna på ett bra sätt. Mer tid läggs på föräldrarna till de yngre barnen och de äldre går ofta hem själva.

Vi deltar i föräldramöten, utvecklingssamtal och bjuder in till aktiviteter på fritids.

Kontaktböcker för information används samt mail och till viss del sms för snabba meddelanden.

Personalgrupper har gått Fronterkurs och har tagit fram klassrum för Fritids.

Resultat:

I genomförd Brukarenkät har vårdnadshavare lämnat följande utfall:

- De upplever att de får ett bra bemötande (4.5 av 5) 92 %
- De upplever att verksamheten har god tillgänglighet (4.3 av 5)
- De känner till vart de kan vända sig i olika frågor (4.2 av 5)

Övriga resultat finns redovisade i ovanstående områden.

Vi uppnår på enhetsnivå de kriterier som finns framtagna gällande "Fronter är en integrerad del av undervisningen".

Föräldrar generellt är svåra att nå via Fronter. Det märks när lärare och pedagoger följer statistiken i det aktuella rummet. Några klasser/avd. ser dock en viss ökning.

Berörda elever har lärt sig använda elevmappen i Fronter.

De flesta elever och föräldrar kommer väl förberedda till utvecklingssamtalen tack vare dokumenten som skickas hem innan samtalet.

Föräldrarnas engagemang är högt när det gäller deras elevers skolgång och även när det gäller andra aktiviteter som äger rum inom verksamhetens ram.

Vi upplever att vi har ett bra samarbete med våra föräldragrupper.

Förskoleklass

Generellt sett är föräldrarna nöjda med bemötandet och de former vi har för inskolning. Föräldrarna blir också så småningom inskolade i "skolans värld" och blir mer trygga.

Fritidshem

Andel föräldrar som upplever att de får ett bra bemötande i fritidsverksamheten är 90% (4.4 av 5)

Föräldrar känner förtroende i kontakterna med verksamheten (4.4 av 5)

Vi kan fortfarande bli bättre på information av verksamheten och dess mål.

Närvaron är väldigt hög när vi bjuder in till fritids ex. på drop-infika eller öppet hus, vernissager.

Sex av åtta fritidsgrupper har Fronterrum för information rörande fritidsverksamheten.

Det är väldigt få föräldrar som utnyttjar fronter för information.

Analys:

Många föräldrar i vårt område har god kommunikativ förmåga och uttrycker önskemål och andra behov. Många är drivande i frågor som de vill vara med att påverka.

Vi måste också vara medvetna om att det motsatta förhållandet gäller för andra föräldrar /vårdnadshavare. Skolans roll är att ge alla möjlighet att komma till tals och att lyssna på och respektera alla.

Vi är måna om att lyssna in behov och synpunkter men samtidigt ska personal och skolledning göra professionella bedömningar utifrån skolans uppdrag i styrdokument .m.m i beslut som rör verksamheten eller olika elevärenden.

Resultatet ovan visar att den balansgången fungerar tillfredställande

Föräldrars syn på servicenivå och tillgänglighet förändras konstant och kraven ökar. Vad som är en rimlig nivå på det här behöver vi kommunisera med våra föräldragrupper.

Vi ska fortsätta att tillsammans med föräldragrupperna diskutera oss fram till lämpliga och fungerande kommunikations och informationsvägar.

Vi märker att föräldrar från förskolan har vant sig vid en viss servicenivå ex. vid lämning och hämtning. Vid motsvarande situationer på fritids så är barngrupperna mycket större och det är svårt att hinna med att prata med föräldrar som vill ha uppmärksamhet samtidigt som barnen ska tas om hand. Fronter upplevs inte som ett kommunikationsverktyg utan som ett informationsverktyg bland majoriteten av föräldrar och personal.

Bedömning av måluppfyllelse:

Utifrån mål och målkriterier ovan har vi nått målen. Nöjdheten bland majoriteten av föräldrarna är stor inom alla de områden som följts upp i Brukarenkäten. Vi ligger något högre i utfallet än övriga skolor i kommunen.

Förskoleklassernas föräldrar har dock tyckt att de haft barnen för kort tid i verksamheten för att lämna relevanta synpunkter i den uppföljningen.

Lärare och fritidspersonal uppger också att de har ett bra och fungerande föräldrasamarbete.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vi ska fortsätta att uppmärksamma och arbeta vidare med de frågor som föräldrarepresentanterna tar upp i föräldraråd och Enhetsråd.

Fortsatt prioritet på goda relationer och respektfullt bemötande.

Vi kommer att behöva vara goda kommunikatörer/informatörer gentemot våra brukare, både när det gäller varje elevs utveckling och lärande men också när det gäller ev. förändringar eller nyheter som berör föräldragrupper. Ex. nya styrdokument, kursplaner, betyg osv. Det kan också gälla hur lokalbehov ska tillgodoses eller hur klasser ska sammansättas.

Vi ska fortsätta att se våra föräldrar som viktiga resurser.

Fritidshem

Vi behöver använda flera kontaktkanaler gentemot hemmen.

Fler avdelningar kan mer regelbundet använda mobilen när man är ute på gården för att lättare bli nådda.

Möjligheter och förutsättningar för tillgänglighet och servicenivå behöver lyftas, främst med föräldragrupper på fritids och i förskoleklasser.

ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN

Mål:

Ett förtroendefullt samarbete mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att stödja och berika barnets/elevens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål som gäller för respektive verksamhet. Barns/elevens lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn/elever som är i behov av särskilt stöd. Gemensamma riktlinjer för vad som ska göras och vilken dokumentation som ska följa eleven gäller. Utvecklingsarbete inom matematik och språk sker i perspektivet 1-16 år där arbetet i varje del i organisationen är viktig för helheten.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Den enskilde upplever att ett individuellt anpassat stöd har erbjudits i ett tidigt skede.	Bn gemensamt med Sn	CEHT/Stab	Uppföljningar gjorda i insatser där förvaltningarna samverkat.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vi har under året följt de rutiner som vi har för övergångar.

Våra arbetslag i F -3 och dess arbetsformer gör att elevens övergångar från förskolan till förskoleklass och uppåt mot skolår 1 fungerar mycket smidigt. Personalen med sina olika kompetenser planerar och genomför verksamheter som på olika sätt stöder barnens måluppfyllelse.

För att ta emot barn från förskolan till våra förskoleklasser har vi allmänt informationsmöte, Öppet hus, inskolningsbesök, trepartssamtal mellan vårdnadshavare och lärare i förskolan och förskoleklassen. Vi tar del av barnets IUP från förskolan. Vi har i de flesta fall besökt barnen på deras förskoleavdelning.

Vi gör Ingvar Lundbergs ”lyssna på orden” och LUS-läser med barnen, på vårterminen i förskoleklass, för att se var de befinner sig på Läsutvecklingsstegen för att i ett tidigt skede kunna ge stöd till de som behöver det.

Inför år 1 har vi under våren överlämnande samtal, barn, föräldrar, överlämnande lärare och mottagande lärare. Vi har klassrumsbesök då förskoleklassen får träffa den mottagande läraren.

Vi har överlämnande samtal, lärare år 3 – lärare år 4.

Vi har särskilt uppmärksammat elever i svårigheter via specialpedagoger, speciallärarträffar, lärarinfo, elevvårdskonferenser. Speciallärare som följer elever upp till år 4 och samverkar med berörd lärare och elevgrupp.

Inför år 1, 4 och 7 skriver vi IUP-planer som är framåtsyftande i övergångarna. Elever med egna datorer tar med dem i övergången mot år 7.

Vårt arbete för att skapa så bra övergångar för våra elever som möjligt, startar redan i mars det år som eleven ska börja i skolår 7. Vid denna tidpunkt överlämnas information gällande elever i behov av särskilt stöd. I de fall där det bedöms aktuellt hålls elevvårdskonferenser i maj/juni med överlämnande och mottagande lärare. I april/maj planeras de kommande klasserna och i maj/juni görs de första klassbesöken och i juni överlämnas information till mottagande arbetslag/klassföreståndare i år 7. Vid övergången till år 7 finns en medföljande Elevmapp som åskådliggör elevens kunskapsutveckling och ev. särskilda insatser under de tidigare åren.

För elever i behov av särskilt stöd i förskoleklass till år 9, ska alltid ett åtgärdsprogram skrivas i maj och gälla till höstens utvecklingssamtal då uppföljning och utvärdering sker av de åtgärder som ska underlätta för eleven vid övergången och för mottagande lärare.

Inför läsårsstart i augusti har vi under våren haft ett när samarbete med högstadiets personal för att åstadkomma lokallösningar för två av våra åk. 6 or.

Fritidshem

Fritidspedagoger deltar på vissa avdelningar i förskolebesök och överskolningssamtal. Alla deltar i inskolningsbesöken och öppet hus för barn och föräldrar.

Skärpta rutiner med överlämningsamtal när barn lämnas över till andra fritidsavdelningar.
Ex. på insats när det gäller att ta hänsyn till eleverns behov i en sån övergång är att känd personal följer med till den nya avdelningen.

Fritidspedagogernas samverkan med skolan rörande undervisningen och elevers lärande finns beskrivet under området ”Utveckling, lärande, kunskaper.

Förstärkningar har gjorts för nya elever i förskoleklasser under skoltiden men de har inte p.g.a ekonomiskt utrymme kunna fortsätta på em.

Resultat:

Utfallet i vår egen elevuppföljning åk. 1-6 svarade 99 % av eleverna att de känner sig trygga på skolan.

En procent av eleverna i åk. 1 -3 har svarat nej på frågan om de får den hjälp och stöd de behöver.

I åk. 4 -6 anser alla pojkar att de får den hjälp de behöver och medans 5% av flickorna svarar nej på frågan.

Generellt fungerar övergångarna bra. Vi har ett bra stöd i de framtagna rutinerna.

Elever i behov av särskilt stöd får ett bra bemötande efter sina behov i övergångarna.

Utifrån placeringen på LUS-stegen, lärarnas bedömning och ”lyssna på orden” så kan särskilda insatser påbörjas direkt med intensivt arbete av språklig utveckling samt läs- och skrivinläringen För de barn som särskilt behöver det.

Alla barn får en chans till extra uppmärksamhet då vi betonar var och ens individuella behov.

Den planerade placeringen av två klasser på högstadiet har fungerat bra enligt elever, föräldrar och berörda lärare.

Elevmappar överlämnas till åk. 7 men det är inte alltid vi upplever att man följer upp åtgärdsprogram som är formulerat i övergången.

Vi saknar i många fall bedömningsunderlag och aktuell målplanering inför IUP från undervisnade ämneslärare i åk. 7 -9.

I de fall där vi från två förvaltningar varit berörda av särskilda insatser i familjer har vi inte upplevt att förvaltningarnas gemensamma insatser lett till ett bättre anpassat stöd för individen i ett tidigt skede.

Fritidshem

Bra övergång från förskola – skola/fritids. Barnen kommer snabbt in i rutiner och känner sig trygga.

Rutinerna och personalsamtalen gör att allt flyter smidigare i byten mellan avd. Det blir mer förberett när det gäller barn i behov av särskilt stöd. Personalen känner till vad som fungerar runt barnet och det blir mindre konflikter.

Analys:

Vi kan se att ett bra grundarbete och tydliga rutiner ger trygga och bra övergångar för de flesta av barnen. Vi upptäcker också att situationen och förutsättningarna för en del barn kan förändras radikalt när de kommer i en ny miljö med nya förväntningar,krav och nya relationer på kamrat och vuxennivå. Det gäller i alla stadiövergångar. Barn som tidigare inte uppmärksammats vara i behov av särskilt stöd kan få det i övergången men det kan också vara tvärtom, att det går mycket bättre än förväntat. Det behöver inte ses som bristande information utan kan ses som barnets reaktioner på den miljö och de omständigheter som råder eller rådde tidigare.

Vi ser att nya föräldrar från förskolan i vissa fall saknar samma möjligheter till kommunikation vid lämning och hämtning som tidigare. (se även skrivning under skola/hem)

Det är fortfarande lättast att hantera de övergångar som gäller F –åk. 6.

Fritidshem

Eftersom antalet barn i behov av särskilt stöd har ökat så har fritidsverksamheterna behövt anpassa sin verksamhet och dess aktiviteter till den situationen. Vissa saker får väljas bort och personal måste ägna särskild/riktad uppmärksamhet till dessa barns behov.

Personal känner sig otillräcklig och vill utveckla verksamheten mer men samtidigt upplever barn och vårdnadshavare en ganska stor nöjdhet med sin fritidsavdelning.

Bedömning av måluppfyllelse:

Varje år har vi många elever som ingår i någon form av övergång från ett stadie till ett annat. För den absoluta majoriteten av barnen fungerar det här mycket bra. Förbättringar kan ske inför övergången till åk. 7.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Uppföljningsbesöket hos årskurs 7 måste planeras och ges tydliga förutsättningar till lämnande årskurs 6 – lärare. Upplevs som ottydligt idag vad som gäller. Var finns eleverna? Hur ser schemat ut? Vilka dagar är lämpliga? Ska vikarie skaffas för dagen? Besök i september upplevs vara för tidigt. Besöket är mycket viktigt och det vore bra att få veta innan besöket vilka elever som har haft svårigheter att anpassa sig. Då kan givande diskussioner göras med såväl elev som berörda lärare. Datum ska finnas inlagt i höstterminens kalendarium.

Det är av stor vikt att barnen får komma på besök till sina nya lokaler/klassrum och skolgård innan övergången.

Vi behöver fundera över hur och när de nya klasslistorna med åk. 7 skall lämnas ut.

Fritidshem

Nuvarande rutiner när det gäller överflyttning mellan fritidsavdelningar fungerar tillfredställande.

Måluppfyllelsen gällande barn i behov av särskilt stöd är svår att förbättra utifrån de nuvarande förutsättningar som finns på fritids.

Dialog med föräldrar om tillgängligheten och möjlig servicenivå. Föräldrarnas behov av bemötande och information vid lämning och hämtning.

SKOLAN OCH OMVÄRLDEN

Mål:

Eleverna ska få underlag för att välja fortsatt utbildning. Den obligatoriska skolan ska ha en nära samverkan med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med näringslivet och närsamhället i stort. Arbetet ska inriktas på att ge eleverna bättre beslutsgrund inför kommande yrkesval och bidra till att stärka tron på den egna förmågan. I arbetet ska studie- och yrkesvägledarnas kompetens tas tillvara och de otraditionella valen på sikt öka.

Det påbörjade utvecklingsarbetet med skola-arbetsliv-entreprenörskap och andra åtgärder som stimulerar nyföretagande och entreprenörskap ska fortsätta och ytterligare intensifieras. Förvaltningen ska för olika kategorier organisera dagar för erfarenhetslärande.

Mål	Beslut i	Redovisas i KR för	Resultatredovisning
Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt.	Kf	Alla skolor	Beskriv vad som lyftes vid entreprenörmässan från enheten och om enheten under året utvecklat andra arbetssätt som präglas av kreativitet/entreprenöriellt lärande.
Under 2010 ska en plan för kompetensutvecklingsinsatser vara framtagen och ansökan till ESF-rådet för dessa ska vara gjord.	Bf	Stab	Ja/nej finns planen är ansökan gjord.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Se beskrivning under det inledande kapitlet gällande skola/omvärld.

På entreprenördagen deltog vi med följande arbetsprojekt:

Skogstema – I huvudet på en uppfinnare – Treors arbete med skivinspelning – Operation Haiti – Set och Livskunskap – Vårt Hammarö.

Ex. på studiebesök som gjorts under året är: Räddningstjänsten, Teknikklubben Lusten, Skogens dagar.

En åk 4:s elever har uppträtt med svenska visor på Gunnarskärsgården.

I åk. 4 -6 har man bl.a arbetat med projektet "Skapa ett eget rum". I samarbete med en förälder och IKEA genomförde vi projektet, studiebesök på IKEA och deltog i en undersökning.

I åk 5 och 6 görs nutidskryss varje eller varannan vecka.

Klasserna har deltagit i projektet Dammsug Sverige till förmån för välgörande ändamål.

Teknikspanarna har varit i vissa klasser och genomfört olika experiment. Lärarna har också varit på fortbildning med Teknikspanarna en eftermiddag.

Några av de äldre eleverna i har genomfört musikalen "High School" tillsammans med yngre elever från lågstadiet.

En klass deltar i Presstationen (tidigare Tidningen i skolan) där uppdrag löses ur tidningar. Ansvarig för Presstationen har också besökt klassen.

Deltagande har gjorts i Vi i femman.

När tillfälle har getts har föräldrar varit i skolan och berättat om sina yrken.

Våra elever har varit delaktiga i Regnskogsbasaren och gjort utställningar bl.a om växter och djur, varor man kan utvinna från regnskogen. De har planerat och genomfört aktiviteter för besökare där intänkterna gått till Barnens Regnskog.

Vi arbetar ihärdigt med att stärka våra barns självkänsla och självförtroende eftersom det är grunden för att våga prova, undersöka och ge sig på det entreprenöriella

Fritidshem

Fritidshemmen har bl.a haft följande omvärldskontakter; Rix FM, Skärgårdsmuseet, platser i närmiljön, kyrkan, bank, affär. Barn har gjort fritidstidning och därmed tagit kontakter med olika personer och kändisar för att ställa frågor. Olika friluftaktiviteter i skolskog och närmiljö. Vi har tillsammans med barnen genomfört cafeér och vernissage där föräldrar bjuds in. Ibland bakar barnen och får sköta försäljningen.

På en avdelning finns en fritidskör som också uppträtt på en förskola. Att vi som personal tänker på vårt förhållningssätt och inte "bäddar" för mycket utan ger barnen möjlighet till tänka till själva, hitta lösningar, istället för att först vända sig till personalen.

Barnen stimuleras till eget tankearbete och att se vilka möjligheter som finns. Personalen stödjer barnens ideer och hjälper till med genomförande.

Resultat:

Personalen har kommit olika långt när det gäller att förstå och kunna omsätta det vidare begreppet entreprenöriellt lärande i verksamheten men alla har ökat medvetenheten och insikten om vad ett entreprenöriellt förhållningssätt innebär. I verksamheten överlag ges barnen goda möjligheter att få gehör för sina intressen och ideer. Personalen har en stödjande och bejakande inställning och ger barnen förutsättningar för att utveckla och realisera sina ideer och projekt, inom de ramar som finns. Vi deltog även i filmen "Jag vill, Jag kan, Jag vågar". Vi har ett stort antal kreativa och idérika barn. Barn uppmanas att själva reflektera och hitta lösningar i olika situationer.

I temaarbeten och arbetsområden ges barnen oftast möjlighet att själva aktivt delta på olika sätt.

Eleverna uppskattar alla aktiviteter som görs inom detta område.

Eleverna lyckades tillsammans samla ihop över 15000 kronor i 50-öringar i projektet Dammsug Sverige.

Vi har vetgiriga och studiemotiverade elever som gärna tar egna initiativ. Musikalgruppens arbete resulterade i en uppvisning på Regnskogsbasaren.

Fritidshem

Skrägmuseet har upplevts som en stor tillgång, likaså lekmiljöer i närmiljön och skolskogen.

I grupperna med yngre barn frågar barnen mycket för att få svar. Bland de äldre barnen tas mycket initiativ från barnens sida och de kommer med en hel del egna initiativ.

Personal deltar i studiebesök och andra arrangemang som anordnas under skoldagen.

Analys:

Mycket av det vi gör leder till avsett resultat när det gäller att utveckla och stötta eleverna.

Området har varit ett av våra prioriterade och både lärare och elever har varit kreativa och tagit tillvara på möjligheterna att ta in omvärlden och det entreprenöriella förhållningssättet i undervisningen.

Det har även varit en extra skjuts genom att åk. 4 -6 haft tillfällen att jobba tillsammans med kulturarbetare utifrån Kulturgarantin med musik, drama och film.

Fritidshem

När barnen är mer medverkande och har egna roller och ansvarsområden upplever vi att de växer med uppgiften. Aktiviteterna har sporrat till att fortsätta med andra projekt.

Ex. ska fritidskören ut på nya sånguppdrag. Vissa barn i grupperna är mer svårnådda och vill mest ägna sig åt fri lek.

Bedömning av måluppfyllelse:

Måluppfyllelsen är hög. Vi har gett våra elever rika upplevelser och möjligheter till omvärldskontakter och eget kreativt skapande. Eftersom eleverna vågar och vill ta egna initiativ anser vi oss inspirerat det entreprenöriella lärandet.

Fritidshemmet har mer begränsade möjligheter till utåtriktade kontakter, men ska fortsätta se möjligheterna i vår närliggande omgivning.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Genom samarbete inom läroplanen skapas mer likvärdiga förutsättningar och möjligheter för elever när man ex. samplanerar aktiviteter, temaarbeten eller reflekterar över förhållningssätt.

Fritidshem

Kartlägga barngrupperna ytterligare för att se vilka individuella behov som finns av ytterligare stimulans och på så sätt mer fungera som ett komplement.

Ev. köpa in en viss basutrustning av skidor och pjäxor för att ge barn möjlighet att prova på.

Nyttja de möjligheter till externa kontakter som finns och som har möjlighet att samverka med fritidshemsverksamheten.

BEDÖMNING OCH BETYG

Mål:

Vid Hammarö kommuns skolor skall eleverna bedömas på ett likvärdigt sätt. Personalen inom förskola och skola behöver ytterligare kunskap i bedömning och betyg i perspektivet 1- 16 år.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vi har under året haft ett utökat samarbete mellan lärare när det gäller mål, matriser och bedömningsunderlag. Inför rättning av nationella prov så har lärare samrått i bedömningsmoment.

Vi har låtit lärare ta del av varandras bedömningsunderlag och hur man formulerat sig skriftligt om elevernas utveckling mot målen.

Ett arbetslag har varit inriktade på ett arbete i No-ämnena för att åstadkomma en likvärdig bedömning.

Vi tar del av aktuell forskning, kursplaner, skolportalen och goda exempel på matriser och omdömen.

Hela skolan har en gemensam "bank" på Fronter med exempel på matriser, LPP, omdömen m.m. Vi har haft stadieträffar vid flera tillfällen för att delge varandra och försöka skapa en likvärdig bedömning.

Lärarna bjuder in varandra i klassrummen på Fronter så att man kan ta del och inspireras av varandras omdömen.

Vi har deltagit i kompetensutveckling om betyg och bedömning i form av litteratur och föreläsningar.

Vi har deltagit i kompetensutveckling om LPP och matriser i form av föreläsningar

Resultat:

Våra föräldrar upplever att vi har en mycket hög kvalitet på vår dokumentation (formativ bedömning/IUP) när det gäller elevernas kunskapsutveckling. Se tidigare resultatredovisning.

- Eleverna behärskar olika metoder för att följa upp sin kunskapsutveckling. (ex. portfolio, bedömningsmatriser, kamratvärdering, självskattning)
- Vi har ökat samarbetet i lärargrupperna gällande underlag för den pedagogiska planeringen i ämnen och teman (med mål, bedömningsunderlag, matriser).
- Lärarna upplever en ökad säkerhet i bedömningen av elevernas lärande.
- Föräldrar upplever en god inblick i sina barns utveckling i skolan genom skriftliga omdömen.

Vi köper in tjänster från ämneslärare 7- 9 och har under året inte fått in kompletta omdömen med likvärdig bedömning i dessa ämnen. Det har skapat frustration hos lärare och förvirring vid utvecklingssamtal med barn och föräldrar. Man upplever att man får stå till svars för ofullständiga bedömningar i andra ämnen.

Analys:

Förutsättningarna för en likvärdig bedömning ligger dels i hur våra mål och styrdokument är utformade och dels i lärarnas arbetsprocesser med att tolka mål och kunskapskrav i respektive årskurs och ämne. Här finns brister hos oss och i skolor överlag vilket har lett till framtagandet av nya mål och kursplaner, där tanken är att det ska bli tydligare och därmed lättare för lärare att göra likvärdiga bedömningar utifrån de nya kunskapskraven.

En viktig del i processen är att det i undervisningen ges möjligheter till varierade former av arbetssätt och (kunskaps)uppföljningar där elevers förmågor har möjlighet att bedömas utifrån läroplans och kursplanemål.

Det betyder också att undervisningen måste spegla de förmågor och kompetenser som eleverna förväntas ha förvärvat. Härmed ökar också betydelsen av den lokala pedagogiska planeringen där alla moment finns beskrivna från mål till uppföljning av elevernas kunskaper/förmågor.

Några lärare anser att likvärdigheten äventyras i och med att alla lärare gör en individuell bedömning över hur mycket tid som ska läggas på själva bedömningsarbetet.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi har kommit en bit på väg när det gäller bedömningsarbetet i de lägre åldrarna i grundskolan.

Vi har en ökad förståelse för hur hela processen hänger ihop från tolkning av mål till planering, genomförande och uppföljning. Vi har hittat ett språk för att uttrycka oss i de formella skriftliga omdömena. Det finns behov av att minska utrymmet för subjektiva uppfattningar och tolkningar av elevers förmågor som har en otydlig koppling till kurplanemål och genomförd undervisningsprocess.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Förslag finns att utveckla och förbättra är utformningen av vår LPP-mall.

Några saknar också ytterligare en bedömningsnivå för omdömet ”kommit längre” i IUP-mallen.

För att få en likvärdig bedömning behövs ett gemensamt bedömningsunderlag t ex matriser.

Vid terminsstart bestäms när skriftliga omdömena för de olika klasserna ska ligga i elevernas mappar för att underlätta för praktisk/estetiska lärare som har många elever.

Ytterligare förtydliga för undervisnade ämneslärare i 7-9 som har del av tjänst hos oss vad som förväntas och när uppgifterna ska vara inlämnade (se även punkt ovan)

Utbildningsinsatser för implementering av ny Läroplan och kursplaner under kommande A dagar.

UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING:

Insatser:

- Undervisningen följs upp kontinuerligt av varje lärare/lärlärlag.
- Vi använder olika verktyg för att följa upp elevernas kunskapsutveckling, flera av dem är kommungemensamma.
- Vi genomför elevsamtal individuellt samt elevintervjuer i mån av tid.
- Medarbetarsamtal genomförs med planering av och uppföljning av de individuella målen.
- Utvärderingsdagar i samband med terminsslut.
- KR arbete där insatser följs upp och dokumenteras.
- Skolgemensam elevenkät åk. 1 -6 för uppföljning av mål.
- Brukarenkät till vårdnadshavare och elever i åk. 5 för uppföljning av mål. (Bildn. förvaltningen)
- Via klassråd, elevråd, APT, fastighetsyn .m .m sker uppföljningar av arbetsmiljön.
- Olika typer av elevuppföljningar inför utvecklingssamtal: skattningsschema, trivselenkät och målmatriser.
- Vi har i uppföljningen av Likabehandlingsplanen använt oss av frågeställningar till alla klassråd.
Vi har även tillsammans med elevergrupper genomfört kartläggningar av olika slag för att sätta nya mål och åtgärder. Föräldraråd har fått lämna synpunkter.
- Elevhälsosamtal genomförs med sexåringar och åk. 4.(Skolhälsovården)

Informationen och resultat från enkäter och kunskapsuppföljningar sammanställs och lämnas vidare ut till verksamheten och i vissa fall till klasser/eleveråd/enhetsråd för kännedom och ev. vidare åtgärder.

Åtgärder för förbättringar:

Förslag på mätmetoder: Ovanstående mål utvärderas av bildningsförvaltningens stab.

SAMMANFATTNING

Analys av hur faktorer som utgör förutsättningar respektive insatser och arbetsprocesser påverkat måluppfyllelsen.

Förutsättningar

Hammarlundens skola är en relativt homogen skola sett till elevunderlaget. Vi har många föräldrar med en högre utbildningsnivå. De flesta är engagerade i sitt barns skolgång och ställer höga krav både på sitt barns kunskapsutveckling och också på hur väl skolan lyckas i sitt uppdrag. De socioekonomiska förutsättningarna i upptagningsområdet är bättre än i många andra områden. De flesta elever är ambitiösa och motiverade i sitt skolarbete. Detta gynnar även elever med annan bakgrund.

Det vi också ser är att faktorerna ovan inte gäller för alla elever. Många behöver tid, uppmärksamhet och uppbackning på olika sätt för att klara av skolarbetet. Vi har många elever med åtgärdsprogram och elever i behov av mer specifikt inlärningsstöd men även med en beteendeproblematik i grupp. Vi har en utökning av antalet elever med fysiska /medicinska handikapp.

Personalen har lärar alt. pedagogutbildning med oftast lång yrkeserfarenhet.

Skol och fritidshemslokaler uppvisar en hel del brister ex. trångboddhet, små kapprum, provisoriska lokaler, brist på arbets och samtalsrum, undervisningslokaler för praktiskt estetiska ämnen samt eftersatt underhåll etc. Detta sammantaget ger en sämre arbetsmiljö för personal och elever.

Insatser

Vi bemöter barnen med höga förväntningar både när det gäller kunskapsutveckling men också när det gäller beteende i övrigt. Vi möter detta med en tydlighet från de vuxnas sida, ett engagemang i att skapa maximala förutsättningar för varje individ, vi försöker balansera individens behov till gruppen/klassen som helhet.

Vi lägger stor vikt vid elevernas trygghet och trivsel och skapar förutsättningar för ett öppet klassrumsklimat där också de demokratiska begreppen kan få en innebörd. Eleverna tränas till personligt ansvarstagande och till egna initiativ.

Elevernas olika förmågor utvecklas genom att de få möjlighet till kreativa arbetssätt, skapande verksamheter samt hälsobefrämjande aktiviteter. Vi har i ökad omfattning impementerat ett entreprenöriellt förhållningssätt i det dagliga arbetet.

Vi lägger stor vikt vid att skapa positiva föräldrakontakter och en allsidig kommunikation så att de blir delaktiga i skolarbetet och i fritidshemmets verksamhet.

Det finns överlag ett stort engagemang i personalgrupperna och en hög ambitionsnivå. Trots höga arbetsinsatser upplever många lärare att de inte hinner med sitt uppdrag i den omfattning de önskar. F.ö se insatser under resp. område ovan.

Arbetsprocesser

Undervisningen är organiserad utifrån ett klassläraresystem där den ansvarige läraren oftast undervisar själv i blockämen som SV/SO och MA/NO.

Lärlagen i åk 1-3 har de senaste åren gått mot en mer ålderhomogen klassindelning i takt med de beslut och reformer som antagits på skolområdet. Att arbeta med en åldersspridning i klassrummet har setts som mer arbetskrävande när det gäller bl.a mål och bedömningsarbetet. Här sker ett visst mått av samplanering och en hög grad av elevvårdsarbete men undervisningsfokus ligger i den egna klassen.

Arbetslagen i åk. 4 -6 består av en åk,4,5 och 6. Det betyder att de man arbetar närmast med inte har samma kursplanemål och utgångspunkter för bedömningar när man planerar undervisningen. Det i sin tur kan betyda att det krävs tid för samplanering men även minst lika mycket för planering gällande den egna elevgruppen. I takt med att kraven ökar på utveckling av elevernas kunskaper/förmågor och på dokumentation, uppföljning och betygsättning behövs en organisation som underlättar dessa processer. Den ska även så långt det går bidra till ökad likvärdighet för eleverna.

Fritidshemsavdelningar samverkar vid öppning och stängning samt vid lov och studiedagar för ett effektivare resursutnyttjande.

Ekonomi

Vi kan se av redovisad statistik att vi har ett ökat antal elever i grundskolan och i fritidshemsgrupperna. Andel lärare och pedagoger i förhållande till elevantalet har minskat. Antalet sexåringar vid läsårsstart gjorde att vi fick starta en extra förskoleklass vilket bidragit till att barnantalet kunnat bli lite lägre i de grupperna.

Vi har satsat resurser på att stötta elever i svårigheter och med olika fysiska och medicinska handikapp. Vi kan också se i våra resultat - elevuppföljningar att det har bidragit till trygghet och trivsel samt en fungerande skolgång för dessa elever. Vi kan se att vi skulle behöva ge mer stöd åt dessa elever även under fritidshemstiden men här har en resursprioritering varit nödvändig.

Vi har inom de ekonomiska ramarna klarat de merkostnader som det inneburit att flytta två klasser till högstadiet samt material /utrustning till en ny förskoleklass. Skolan har också tagit extra kostnader för en ökad vuxentäthet för de yngsta eleverna i matsalen.

Arbetslagen har eget budgetansvar utifrån tilldelade medel och kan göra egna prioriteringar vid inköp av läromedel och annan utrustning. Dessa medel täcker i stort de behov som finns . Ökade busskostnader bidrar till att man inte kan ta sig ut lika ofta.

Sammantaget kan man se att faktorerna ovan bidragit till enhetens resultat och kvalitet.

Prioriterade områden 2011

- A. Implementeringsarbete gällande ny Läroplan och nya kursplaner, Lgr 11
- B. Arbete utifrån Plan för Likabehandling 2011
- C. Arbete utifrån handlingsplan för att fler elever ska nå målen.